

Analýza výběru a vymáhání místních poplatků ve městě Vsetín

Alžběta Podešvová

Bakalářská práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Alžběta Podešvová
Osobní číslo: M16263
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Účetnictví a daně
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Analýza výběru a vymáhání místních poplatků ve městě Vsetín

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Na základě odborné literatury a platné legislativy definujte problematiku místních poplatků.

II. Praktická část

- Proveďte analýzu vybíraných a vymáhaných místních poplatků ve městě Vsetín ve vybraném období.
- Zhodnoťte vývoj místních poplatků s vývojem příjmové části rozpočtu obce a zhodnoťte úspěšnost vymáhání místních poplatků.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: Tisková/elektronická

Seznam doporučené literatury:

ČESKO, 2009. Zákon č. 280 ze dne 22. července 2009 daňový řád. In: Sběrka zákonů České republiky. Částka 87, s 4038-4104. ISSN 1211-1244.
GRUBER, Jonathan. *Public finance and public policy 3rd ed.* New York: Worth Publishers, 2011, 800 s. ISBN 978-1-4292-1949-5.
PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR.* Praha: Wolters Kluwer, 2011, 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe.* 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Eliška Kozubíková, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: 6. ledna 2020
Termín odevzdání bakalářské práce: 19. května 2020

L.S.

---

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

---

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 6. ledna 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: .....

.....

podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je analyzovat výběr a vymáhání místních poplatků ve městě Vsetín v letech 2014–2018. První část práce je věnována stručnému popisu obce, hospodaření a především charakteristice a právní úpravě místních poplatků. V druhé části je pozornost věnována analýze místních poplatků ve městě Vsetín v letech 2014–2018 a dále postupu při jejich výběru a úspěšnosti vymáhání. Závěr práce se zabývá doporučením pro efektivnější výběr a vymáhání místních poplatků.

Klíčová slova: místní poplatky, obec, veřejný rozpočet, daňové příjmy, vymáhání

ABSTRACT

The aim of this bachelor thesis is to make an analysis of selection and collection of local taxes in Vsetín municipality in the years 2014–2018. The first part of this work is devoted to a brief description of the municipality and management, and especially the characteristics and legal regulation of local taxes. In the second part, attention is paid to the analysis of local taxes in Vsetín municipality in the years 2014–2018 and the procedure for their selection and the success of collection. The conclusion of the thesis deals with recommendations for more efficient selection and collection of local taxes.

Keywords: Local taxes, municipality, public budget, tax revenues, collection

Tímto děkuji paní Ing. Elišce Kozubíkové, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce a věnovaný čas. Taktéž děkuji Ing. Martině Čermákové za trvalý zájem a rady k danému tématu, poděkování patří také vedení města Vsetín za možnost použít interní informační zdroje městského úřadu. A především děkuji své rodině za její podporu při mém studiu a při psaní této bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	8
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 OBEC	12
1.1 ORGÁNY OBCE	12
1.1.1 Zastupitelstvo	12
1.1.2 Rada obce	13
1.1.3 Starosta	13
1.1.4 Obecní úřad	14
1.1.5 Výbory a komise	14
2 HOSPODAŘENÍ OBCE	16
2.1 PŘÍJMY A VÝDAJE OBECNÍHO ROZPOČTU	17
3 MÍSTNÍ POPLATKY	19
3.1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA DANÍ A MÍSTNÍCH POPLATKŮ.....	19
3.2 PRÁVNÍ ÚPRAVA MÍSTNÍCH POPLATKŮ	19
3.3 FUNKCE MÍSTNÍCH POPLATKŮ	20
3.4 SOUSTAVA MÍSTNÍCH POPLATKŮ	20
3.4.1 Poplatek ze psů.....	21
3.4.2 Poplatek z pobytu	21
3.4.3 Poplatek za užívání veřejného prostranství.....	23
3.4.4 Poplatek ze vstupného	24
3.4.5 Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	25
3.4.6 Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	25
3.4.7 Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace	26
3.4.8 Místní poplatky do roku 2019	27
4 ŘÍZENÍ O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH	28
4.1 POPLATKOVÉ ŘÍZENÍ A JEHO FÁZE	28
II PRAKTICKÁ ČÁST	30
5 MĚSTO VSETÍN	31
5.1 STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA MĚSTA.....	31
5.2 MĚSTSKÝ ÚŘAD VSETÍN	31
5.2.1 Organizační struktura Městského úřadu se zaměřením na správu místních poplatků	32
6 ROZPOČET MĚSTA	34
6.1 VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	34
6.2 VÝDAJOVÁ ČÁST ROZPOČTU MĚSTA	34
6.3 PŘÍJMOVÁ ČÁST ROZPOČTU MĚSTA.....	35
6.3.1 Struktura příjmové části rozpočtu města Vsetín	36
6.3.2 Místní poplatky jako součást rozpočtu.....	37

7	ANALÝZA MÍSTNÍCH POPLATKŮ VE MĚSTĚ VSETÍN.....	38
7.1	OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH.....	38
7.2	MÍSTNÍ POPLATKY VE MĚSTĚ VSETÍN	39
7.2.1	Poplatek ze psů.....	40
7.2.2	Poplatek za užívání veřejného prostranství.....	43
7.2.3	Poplatek z ubytovací kapacity.....	45
7.2.4	Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	47
7.3	VÝKON PŘI SPRÁVĚ MÍSTNÍCH POPLATKŮ	50
7.3.1	Ohlašovací povinnost při vzniku poplatkové povinnosti	50
7.3.2	Úhrada místních poplatků	51
7.3.3	Vymáhání daňových nedoplatků.....	53
7.3.4	Úspěšnost vymáhání.....	57
8	SHRnutí A DOPORUČENÍ.....	59
8.1	DOPORUČENÍ.....	60
	ZÁVĚR	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	66
	SEZNAM OBRÁZKŮ	67
	SEZNAM TABULEK.....	68
	SEZNAM GRAFŮ	69

ÚVOD

Obec je základní jednotkou územní samosprávy, vyšším stupněm jsou poté kraje. Výkon územně samosprávných celků lze rozdělit na dva druhy činností, a sice na „přenesenou působnost“ a „samostatnou působnost“. Aktivita týkající se přenesené působnosti, jsou na obec či kraj přeneseny státem, což znamená, že obce nebo kraje tyto činnosti vykonávají jménem státu, nikoliv jménem svým. Za tyto činnosti odpovídá stát a obce nebo kraje se musí řídit podle jeho vůle. Samostatná působnost naopak znamená, že územně samosprávné celky vykonávají a spravují své záležitosti samy, jednají svým jménem a na vlastní účet. Územně samosprávné celky jsou tedy do jisté míry ekonomicky samostatné. Do samostatné působnosti je zahrnuta i správa místních poplatků.

Místní poplatky jsou součástí daňových příjmů územně samosprávných celků. Obci připadá celý výnos z místních poplatků. Přestože místní poplatky se podílejí na daňových příjmech pouze nízkými procenty, napomáhá jejich výnos ke snižování napjatosti v hospodaření obce. Obec také rozhoduje o zavedení či nezavedení daného poplatku a určuje výši sazeb u jednotlivých poplatků, zavedené poplatky obec sama spravuje.

Do jisté míry jsou obce omezeny zákonem č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, kde je taxativně uveden výčet místních poplatků, které může obec zavést a také jejich maximální sazby a osvobození od poplatku. Místní poplatky mají jednoznačně fiskální charakter, tedy jsou příjmem do rozpočtu obce, neodmyslitelná je ale také regulační funkce, která je mnohdy hlavním důvodem pro zavedení poplatku.

Bakalářská práce se zabývá problematikou výběru a vymáhání místních poplatků ve městě Vsetín v letech 2014-2018. Je rozdělena do dvou základních částí, do teoretické a praktické.

V teoretické části se první kapitola zaměřuje na vymezení orgánů obce a jejich pravomoci, druhá kapitola se zabývá hospodařením obce, rozpočtovým procesem a také hospodařením s majetkem obce. Třetí kapitola je věnována soustavě místních poplatků, jejich právní úpravě a funkci. Poslední kapitola v teoretické části je věnována poplatkovému řízení.

Praktická část je na začátku zaměřena na základní informace o městu Vsetín a Městském úřadu ve Vsetíně. Následuje rozbor rozpočtu města se zaměřením na příjmovou část a místní poplatky. Sedmá kapitola je věnována analýze místních poplatků ve městě Vsetín zavedených v letech 2014 až 2018. Pozornost je věnována především příjmům z každého poplatku v jednotlivých letech. Následně je popsán výkon při správě místních poplatků,

ohlašovací povinnost, úhrada místních poplatků, která je doplněna analýzou pohledávek a konečně analýza vymáhání místních poplatků v jednotlivých letech. Závěrem jsou jednotlivé místní poplatky shrnuty a jsou navrženy doporučení pro zefektivnění výběru a vymáhání místních poplatků.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem této bakalářské práce je analyzovat vývoj místních poplatků ve městě Vsetín v letech 2014–2018, také jejich úhradu a úspěšnost vymáhání a navrhnout řešení pro zefektivnění výběru či vymáhání místních poplatků.

Teoretická část je vypracována s využitím literární rešerše, za pomoci platných zákonů a aktuálních literárních nebo internetových zdrojů, které jsou uvedeny v závěru práce. Teoretická část slouží jako opora k vypracování praktické části.

Praktická část je věnována analýze místních poplatků a jejich příjmům v rozpočtu. Je použita metoda analýzy příjmů v jednotlivých letech, struktury pohledávek a úspěšnosti vymáhání. Výsledky jsou zpracovány do strukturovaných tabulek a grafů, zpracovaných v programu Microsoft Excel. Součástí analýzy je také popis modelových situací z praxe.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBEC

Česká republika (ČR) je země, ve které žije na 10,65 milionů obyvatel, je složena ze 14 krajů, které se dále dělí na obce. Těchto obcí je v ČR 6258. (Česká republika: Malý lexikon obcí České republiky 2019). Tyto obce se dále dělí na obce, městysy, města a statutární města. Každá obec se stará o zajištění výkonu veřejné správy, jak v samostatné, tak v přenesené působnosti. Samostatná působnost ukládá právo na to, že územně samosprávné celky (ÚSC) mohou své vlastní záležitosti spravovat samostatně. Přenesená působnost poté ukládá povinnost zajištění výkonu státní správy přenesený na ÚSC prostřednictvím zákona. (Peková, 2011, s. 342 a 346)

Obec je základní územně samosprávný celek (ZÚSC), těmi vyššími ÚSC jsou poté kraje. Jelikož obce mají vlastní majetek, jsou považovány za veřejnoprávní korporace a hospodaření je zajištěno vlastním rozpočtem. Každá obec se stará o to, aby se její území všestranně rozvíjelo, a také na tomto území chrání veřejný zájem. (Peková, 2011, s. 347-348)

1.1 Orgány obce

Zákon o obcích stanovuje, jaké jsou základní orgány obce, jaké jsou jejich pravomoci, a zároveň upravuje vzájemné vztahy mezi nimi.

1.1.1 Zastupitelstvo

Vrcholným orgánem obce je jednoznačně zastupitelstvo obce. Zastupitelstvu jsou zákonem svěřeny zásadní rozhodnutí v oblasti samostatné působnosti a zároveň zaujímá výsadní postavení mezi orgány obce. Jedná se o jediný orgán územní samosprávy, který je výslovně zmíněn v Ústavě ČR. Zastupitelstvo obce je voleno v přímých volbách, zastupitelé si ze svých členů zvolí starostu, který obec zastupuje navenek a také volí jeho zástupce, místostarostu. Zákon ukládá, že jednání zastupitelstva jsou přístupná veřejnosti. Při hlasování platí, že musí souhlasit nadpoloviční většina všech zastupitelů. O průběhu jednání zastupitelstva je vyhotoven zápis.

Do vyhrazené pravomoci zastupitelstva spadají zejména tyto záležitosti:

- vydávání obecně závazných vyhlášek
- schvalování rozpočtu a závěrečného účtu

- zřizování, zakládání, rušení příspěvkových organizací, organizačních složek a právnických osob
- volba členů rady
- zřizování a rušení výborů
- vyhlášení místního referenda
- zajištění programu rozvoje obce (Zákon č. 128/2000 Sb.; Peková, 2011, s. 351-353)

1.1.2 Rada obce

Rada obce je považována za výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti, za svoji činnost odpovídá zastupitelstvu obce. Rozhodování v rámci přenesené působnosti je jim ukládáno na základě zákona. Na rozdíl od jednání zastupitelstva obce jsou jednání rady obce neveřejnými jednáními. Rada je usnesení schopná tehdy, je-li pro nadpoloviční většina všech členů rady. Má-li zastupitelstvo obce méně než 15 členů, rada obce zvolena není. V těchto obcích vykonává pravomoci obce starosta a zastupitelstvo. Členové rady obce jsou starosta, ten stojí v čele, místostarostové a další členové, přičemž tento počet je vždy lichý a nesmí být větší než 1/3 počtu členů zastupitelstva. (Zákon č. 128/2000 Sb.; Peková, 2011, s. 354)

Záležitosti spadající do pravomoci rady obce:

- Vydávání nařízení obce (přenesená působnost)
- Zabezpečení hospodaření obce podle schváleného rozpočtu
- Zřizování a rušení odborů a oddělení úřadu
- Jmenování a odvolávání vedoucích odboru úřadu, to vše na návrh tajemníka
- Stanovování počtu zaměstnanců USC zařazených do daného úřadu
- Zřizování či rušení komisí
- Příprava materiálů pro jednání zastupitelstva (Zákon č. 128/2000 Sb.)

1.1.3 Starosta

Jak je zmíněno v zákoně (Zákon č. 128/2000 Sb.), starosta zastupuje obec navenek a je považován za představitele a statutární orgán obce. Zákon ukládá, že ten, kdo je ve funkci starosty a místostarosty, musí mít občanství České republiky. Je odpovědný zastupitelstvu obce za výkon své funkce. V této funkci zůstává, až dokud se nezvolí nový starosta.

Starosta plní tyto úkoly:

- Je odpovědný za včasnou objednávku přezkoumání hospodaření obce

- Svolává jednání zastupitelstva obce
- Chystá přípravu, svolává a řídí schůze rady obce
- Dalším úkolem je jmenování a odvolávání tajemníka a není-li funkce tajemníka zřízena, plní funkci tajemníka starosta
- Chová se a plní úkoly jako zaměstnavatel (Zákon č. 128/2000 Sb.)

1.1.4 Obecní úřad

Obecní úřad je orgán úředního typu a je tvořen starostou, místostarosty, tajemníkem, v případě, že je tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce, kteří jsou zařazení do obecního úřadu. Zákon o obcích nám říká, že v čele obecního úřadu stojí starosta obce a obecní úřad řídí, společně s jeho zástupci a jmenovaným tajemníkem. Obecní úřad může být členěn do jednotlivých úseků, podle činností. Tyto úseky zřizuje rada města, pokud je ustanovena a nazývají se odbory a oddělení. Úředníci, tedy zaměstnanci úřadu jsou potom do těchto odborů začleněni. Obecní úřad plní úlohy jak v samostatné působnosti, tak v přenesené působnosti. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Funkce tajemníka je zřízena v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. Tajemník je vedoucím úřadu a zároveň je nadřízeným všech zaměstnanců, zařazených do úřadu. Na rozdíl od starosty a místostarostů, nebo zastupitelů, kteří jsou ve funkci, je tajemník zaměstnancem úřadu a zároveň se účastní zasedání zastupitelstva a schůzí rady obce, jeho hlas je pouze jako poradní. Za plnění úkolu se odpovídá starostovi. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

1.1.5 Výbory a komise

Výbory může zřídit zastupitelstvo obce jako své iniciativní a kontrolní orgány. Výbory zastupitelstva zřizuje dle potřeby, povinností je však vždy zřídit kontrolní a finanční výbor. Výbory musejí mít nejméně 3 členy a nesmí jimi být starosta, místostarosta, tajemník ani nikdo, kdo se zaobírá hospodařením obce. Předsedou výboru musí být vždy člen zastupitelstva obce, pokud se nejedná o předsedu osadního výboru. Kontrolní výbor má za úkol kontrolovat, zda se plní usnesení zastupitelstva a rady obce a zda jsou dodržovány právní předpisy. Finanční výbor se stará o kontrolu hospodaření s majetkem a stará se i o kontrolu finančních prostředků, které se týkají hospodaření obce. Pokud se na území obvodu obce, při posledním sčítání lidu zjistí, že se hlásí více než 10 % občanů k jiné národnosti než české, tak se zřídí výbor pro národnostní menšiny.

Rada obce může založit komise jako svůj poradní a iniciativní orgán. Předseda komise musí prokázat zvláštní odbornou způsobilost v té oblasti, která byla komisi v přenesené působnosti svěřena, v těchto věcech je komise odpovědná starostovi. Schůze se konají podle potřeby, stejně jako u výborů. (Zákon č. 128/2000 Sb.; Horzinková, Novotný 2010, s. 160, 162)

2 HOSPODAŘENÍ OBCE

Dle zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, je rozpočet obce označen jako finanční plán, jímž se řídí financování činnosti obce. (Zákon č. 250/2000 Sb.; Vojtíšková 2019, s. 22) Zastupitelstvo obce schvaluje na každý kalendářní rok rozpočet obce a podle tohoto schváleného rozpočtu poté obec hospodaří. (Horzinková, Novotný 2010, s. 123) Jedním ze základních úkolů rozpočtu je co nejefektivněji využít finanční zdroje, tak aby byly splněny úkoly zadané obci co nejefektivněji a nejhospodárněji. Toto se týká především osob, které jsou odpovědné za hospodaření obce. (Lorenc 2018, s. 9) Hospodaření obce musí být vždy v souladu se schváleným rozpočtem, proto by měla obec provádět jeho pravidelnou, systematickou a úplnou kontrolu. Povinnost kontroly je stanovena v zákoně č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, v platném znění. (Lorenc 2018, s. 56)

Rozpočtový proces je jakýmsi postupem při hospodaření podle rozpočtu. Začíná vytyčením hlavních priorit, poté se sestaví rozpočtový výhled a rozpočet, v souladu s vytyčenými prioritami. Rozpočet se dále schvaluje a upravuje, pokud je to potřeba, podle sestaveného rozpočtu se hospodaří a vše se průběžně kontroluje a na konec se celé hospodaření vyhodnotí a zdůvodní. Rozpočtový proces je vnímán jako základní nástroj v rozpočtové politice, pomocí něj by mělo dojít k naplnění předem stanoveného programu. (Lorenc 2018, s. 13) Ing. Lorenc ve své publikaci uvádí, že *„je vhodné zvolit takovou konstrukci rozpočtu územních samosprávních celků, aby zastupitelstvu garantoval naplnění jeho vůle v alokaci veřejných prostředků, ale zároveň výkonnou moc co nejméně omezoval v bezprostředním, aktivním a efektivním hospodaření.“* (2018, s. 13)

Územní rozpočet lze vymezit jako nástroj pro veřejnou politiku, který slouží k prosazování zájmů v dané lokalitě, k realizaci rozvoje obce v ekonomické a sociální oblasti, může sloužit také k financování politického programu a k prosazení zájmů obyvatel žijících na daném území. (Vojtíšková 2019, s. 22)

Pokud se příjmy v daném roce rovnají výdajům, rozpočet obce je sestaven jako vyrovnaný. Zastupitelstvo obce může schválit i rozpočet přebytkový, v případě, že příjmy v daném roce převyšují výdaje a tyto příjmy jsou určeny na využití v dalších letech nebo ke splátkám jistin úvěrů z předešlých let. Může být schválen i rozpočet schodkový, tedy v případě, pokud obecní výdaje v daném roce převýší obecní příjmy, jedná se o deficit – schodek. Schodkový rozpočet lze ale schválit jen v případě, že vzniklý schodek je možné uhradit buď finančními prostředky z minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou

finanční výpomocí nebo příjmem z komunálních dluhopisů. (Zákon č. 250/2000 Sb.; Gruber 2011, s. 93) Povinností obce není pouze sestavovat roční rozpočet, musí také sestavovat střednědobý výhled rozpočtu. Ten se sestavuje minimálně na dva následující roky, po roce, na který je sestaven roční rozpočet. Střednědobý výhled rozpočtu schvaluje rada obce, stejně jako rozpočet, pokud obec nemá radu, schvaluje jej starosta. Ve střednědobém výhledu rozpočtu by měly být uvedeny dlouhodobé závazky, respektive měly by zde být uvedeny jejich dopady na hospodaření obce. (Lorenc 2018, s. 24)

Obec nehospodář pouze s rozpočtem, ale také se svým majetkem. Majetek obcí je pro obec jakousi ekonomickou základnou, díky které obec může plnit své základní úkoly. Jako právnická osoba má obec právo získávat majetek, užívat jej a svědomitě s ním nakládat. (Horzinková, Novotný 2010, s. 123) Tento majetek je majetkem veřejným a jeho správa je rovněž upravena v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích, v tomto zákoně je uvedeno, že obec je povinna využívat majetek účelně a hospodárně v souladu se zájmy a úkoly obce. Obec má zároveň povinnost o zachování a rozvoj majetku pečovat. Rozdílem oproti hospodaření s majetkem podnikající právnické osoby je, že při hospodaření s majetkem obcí není hlavním cílem dosažení zisku, nýbrž uspokojování potřeb občanů dané obce. Pokud tedy některé orgány obcí upřednostňují ziskovost obce před zájmem občanů, jedná se o zcela chybný postup při hospodaření s majetkem obce. Údaje o hospodaření obce se po skončení kalendářního roku souhrnně zpracují do závěrečného účtu. (Zákon č. 128/2000 Sb.; Horzinková, Novotný 2010, s. 123) Obec je také povinna vést evidenci svého majetku. K tomu slouží inventarizace majetku a tzv. pasportizace. Inventarizace majetku začíná přípravnou fází, kdy se určuje, kdo bude inventarizaci provádět a posléze se porovná skutečný stav majetku s účetním stavem. V případě, že se tyto stavy nerovnejí, jsou zjištěny inventarizační rozdíly, následně jejich příčiny a je navrhnut možný způsob jejich odstranění. Inventarizace může být řádná nebo mimořádná. Seznam majetku neboli pasport majetku by měl být výsledkem inventarizace, výslednou fází je tedy již zmiňovaná pasportizace. (Provazníková 2015, s. 214-215)

2.1 Příjmy a výdaje obecního rozpočtu

Ve vyhlášce č. 323/2002 Sb. je upravena rozpočtová skladba a druhy třídění příjmů a výdajů a také hlediska třídění. Dále budu v práci používat druhové hledisko třídění příjmů a výdajů, proto jej zde krátce popíšu. Všechny příjmy a výdaje se z hlediska druhového třídí podle příjmových a výdajových druhů. Výdaje se zjednodušeně člení na výdaje na nákupy,

transfery a půjčené prostředky. Příjem je v druhovém třídění definován jako právní důvod platby, kterou obec přijme za poskytnutí věcí, služeb, prací, výkonů a práv, případně druh přijímané podpory nebo zdroj transferu, stejně tak zdroj půjčených prostředků. (Vyhláška č. 323/2002 Sb.) Druhové třídění je ve vyhlášce č. 323/2002 Sb. rozděleno následovně:

- „*třída 1 – daňové příjmy*
- *třída 2 – nedaňové příjmy*
- *třída 3 – kapitálové příjmy*
- *třída 4 – přijaté dotace*
- *třída 5 – běžné výdaje*
- *třída 6 – kapitálové výdaje*
- *třída 8 – financování“* (Vyhláška č. 323/2002 Sb.)

Mezi daňové příjmy patří daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, daně ze zboží a služeb, daně a poplatky, které zahrnují například místní poplatky, majetkové daně, povinné pojistné na sociální zabezpečení a další. K nedaňovým příjmům řadíme zejména příjmy z občanskoprávních vztahů, příjmy splátek půjčených prostředků, příjmy z vlastní činnosti, přijaté sankční platby a vratky transferů, příjmy z prodeje nekapitálového majetku. Do třetí třídy, tedy mezi kapitálové příjmy spadají příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů. Poslední příjmovou částí jsou přijaté transfery (dotace), které se jednoduše dělí na investiční a neinvestiční přijaté transfery. Třída pět a šest zahrnuje běžné a kapitálové výdaje, pod které spadají veškeré výdaje na platby, bez ohledu na to, zda je obec vyplatila dobrovolně nebo až obci tak stanovil soud na základě soudního rozhodnutí. Jedná se o platy zaměstnanců, platby za provedenou práci, povinné pojistné, mzdové náhrady, neinvestiční nákupy, cestovné, nájemné, splátky, investiční nákupy, pořízení dlouhodobého hmotného majetku a další. Do poslední třídy osm patří pohyby bankovních účtů a peněžních fondů, změna stavu finančních prostředků je tedy důležitou součástí financování. Jedná se o veškeré přijaté či vydané finanční prostředky. (Vyhláška 323/2002 Sb., Lorenc 2018, s. 127)

3 MÍSTNÍ POPLATKY

Místní poplatky zastupují důležitou roli v systému správy daní a poplatků a jsou nedílnou součástí příjmů v rozpočtu obce. V následujících podkapitolách popisují, jaká je charakteristika a funkce poplatků a také se věnují popisu jednotlivých poplatků vycházející z aktuální legislativy.

3.1 Obecná charakteristika daní a místních poplatků

Na daň je nahlíženo jako na finančně právní institut. Při vzniku státu vznikla i daň, společně se státem se vyvíjela a přizpůsobovala se jeho potřebám. Z právního pohledu jsou daně a poplatky chápány jako platební povinnost, kterou stát stanoví zákonem se záměrem získání příjmů k úhradě celospolečenských potřeb (příjmů do veřejného rozpočtu). Z ekonomického pohledu lze daň vymežit jako povinnou částku, stanovenou zákonem, kterou vybírá stát, obec nebo jiný veřejnoprávní subjekt a používá jí na úhradu veřejných potřeb. (Těžký 2016 s. 2), (Čermáková 2010, s. 15)

Pro účely správy je daň vymezena v § 2 odst. 3 daňového řádu, kde je stanoveno, že „*daní se pro účely tohoto zákona rozumí:*

- a) *peněžité plnění, které zákon označuje jako daň, clo nebo poplatek,*
- b) *peněžité plnění, pokud zákon stanoví, že se při jeho správě postupuje podle daňového řádu,*
- c) *peněžité plnění v rámci dělené správy“ (Zákon č. 280/2009 Sb.)*

Pro místní poplatky je charakteristické, že výnos připadá vždy obci, která poplatek spravuje a v rámci zákonného zmocnění stanovuje výši daňové sazby, osvobození a úlevy aj. Stejně jako daň je poplatek nenávratným příjmem do veřejného rozpočtu, slouží k uskutečňování obecních a veřejných potřeb. Jelikož za něj není poskytována žádná přímá protislužba, je považován za neekvivalentní platbu. (Čermáková 2010, s. 15)

3.2 Právní úprava místních poplatků

Základním zákonem pro zavedení místních poplatků se stal zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon prošel v průběhu let několika novelizacemi. Poslední novelou zákona je zákon č. 278/2019 Sb. ze dne 15. října 2019 s účinností od 1. ledna 2020. V této novele zákona byl zrušen poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity a byly nahrazeny zcela novým poplatkem

z pobytu. Je to zatím největší změna a novelizace, která v posledních letech v tomto zákoně nastala. Drobné změny nastaly i u dalších poplatků. (Zákon č. 565/1990 Sb.; Zákon č. 278/2019 Sb.) V §1 je uveden výčet místních poplatků, které může obec zavést. Uvedené místní poplatky jsou fakultativní, což znamená, že stanovení poplatku pomocí obecně závazné vyhlášky je ponecháno čistě na vůli obce. Poplatek se tedy stává povinným až po zavedení obecně závazné vyhlášky. (Jirásková, Šneberková 2004, s. 19)

V zákoně o místních poplatcích je uvedeno, že v obecně závazné vyhlášce jsou obcí upraveny podrobnosti vybírání poplatku, stanoveny konkrétní sazby poplatku, také vznik a zánik poplatkové povinnosti, jsou stanoveny lhůty pro plnění, splatnost, úlevy a případně osvobození od poplatkové povinnosti. (Zákon č. 565/1990 Sb.)

3.3 Funkce místních poplatků

Mezi funkce místních poplatků patří zejména funkce fiskální, regulační a stimulační.

Fiskální funkce se zakládá na zvýšení příjmů v rozpočtu obce a často je hlavní motivací mnoha obcí pro zavedení místních poplatků.

Regulační funkce již podle názvu napovídá, že zavedením místních poplatků se můžou regulovat aktivity, u kterých může docházet k nepříznivým důsledkům, např. snaha omezit provoz motorových vozidel v některých částech obce, k omezení rozsahu a doby trvání záboru veřejného prostranství, k utlumení zájmu o chov psů v určitých částech obce a podobně.

Stimulační (preventivní) funkce spočívá ve využití poplatkových nástrojů, jejichž cílem je snaha o ovlivnění činnosti poplatkových subjektů. (Těžký 2016, s. 3,4)

3.4 Soustava místních poplatků

Zákon o místních poplatcích stanovuje, že „*obce mohou vybírat tyto místní poplatky (dále jen „poplatky“):*

- a) *poplatek ze psů,*
- b) *poplatek z pobytu*
- c) *poplatek za užívání veřejného prostranství,*
- d) *poplatek ze vstupného,*
- e) *poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,*

- f) *poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,*
- g) *poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.“ (Zákon č. 565/1990 Sb.)*

3.4.1 Poplatek ze psů

Poplatek má fiskální, regulační i preventivní funkci. Platba poplatku ze psů připadá na držitele psa. V zákoně je držitel psa definován jako fyzická nebo právnická osoba (FO, PO), s trvalým pobytem nebo sídlem na území ČR.

Pokud je pes starší 3 měsíců platí se za něj poplatek. Pokud je držitel psa osobou nevidomou, bezmocnou (osoba závislá na pomoci jiné FO – blíže definováno v zákoně upravující sociální služby), osobou s těžkým postižením, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P podle zvláštních právních předpisů, osobou provádějící výcvik psů určených k doprovodu těchto osob, osobou provozující útulek pro zvířata nebo osobou, které stanoví povinnost držení a používání psa zvláštní právní předpis, patří zde například zákon o myslivosti, je od poplatku ze psů osvobozen.

Maximální výše poplatku je stanovena na 1 500 Kč za kalendářní rok. Pro důchodce platí zvláštní úprava sazby. Zákon říká, že pokud je držitel starší 65 let, sazba poplatku činí za kalendářní rok až 200 Kč. Obec může zvýšit horní hranici až o 50 % u druhého a každého dalšího psa. Pokud je pes v držení po dobu kratší, než jeden rok platí se poplatek v poměrné výši, která odpovídá počtu započtených kalendářních měsíců.

Držitel psa platí poplatek příslušné obci podle místa trvalého pobytu nebo sídla. V případě změny trvalého pobytu nebo sídla platí držitel psa poplatek nově příslušné obci až od počátku kalendářního měsíce následujícího po měsíci, kdy nastala změna. V tomto případě je poplatek placen v poměrné výši, stejně jako u držení psa po dobu kratší jednoho roku. (Zákon 565/1990 Sb.)

3.4.2 Poplatek z pobytu

Poplatek má funkci fiskální a regulační. Plátcem poplatku z pobytu je osoba, která poskytuje úplatný pobyt a tato osoba je povinna poplatek vybrat od poplatníka. Poplatníkem se stává osoba, která v obci není hlášena k trvalému pobytu.

Zákon č. 565/1990 o místních poplatcích stanovuje, že poplatek z pobytu se platí za úplatný pobyt, který trvá nejdéle 60 kalendářních dnů po sobě jdoucích, a to u jednotlivé osoby, která

pobyt poskytl. Zároveň je v zákoně vymezeno, že poplatek z pobytu se nevztahuje na „pobyt, při kterém je na základě zákona omezována osobní svoboda.“ (Zákon č. 565/1990 Sb.)

Stejně jako u poplatku ze psů i u tohoto poplatku jsou zákonem stanoveny osvobození od poplatku. Od poplatku jsou osvobozeny osoby nevidomé, bezmocné, osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP/P a průvodci těchto osob, dále osoby mladší 18 let, osoby hospitalizované v zdravotnickém zařízení na území obce, zde jsou ve výjimce osoby, kterým se poskytuje lázeňská léčebná rehabilitační péče, ať už se jedná o péči hrazenou či nikoli, osoby, které pečují o dítě na zotavovacích akcích nebo jiných podobných akcích pro děti, jež se konají na území obce a také pokud se jedná o osoby vykonávající sezónní práci pro PO nebo podnikající FO na území obce. Zákon také definuje, co je myšleno sezónní prací „Sezónní prací je práce, která je závislá na střídání ročních období a zpravidla se každým rokem opakuje.“ (Zákon č. 565/1990 Sb.) Dále se osvobození týká osob pobývajících na území obce:

- ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy školské zařízení pro preventivně výchovnou péči, také pokud se jedná o byt v zařízení vyžadující okamžitou pomoc
- pokud se jedná o zařízení poskytující ubytování podle zákona, který upravuje sociální služby
- v zařízení, které slouží k pomoci lidem v ohrožení nebo v nouzi a toto zařízení provozuje veřejně prospěšný poplatník daně z příjmu PO
- nebo pokud je účelem výkon záchranných nebo likvidačních prací, které upravuje zákon o integrovaném záchranném systému.

Pokud se jedná o příslušníka bezpečnostního sboru, vojáka v činné službě, státního zaměstnance ČR, který pobývá na území obce ČR za účelem plnění služebních či pracovních úkolů jedná se taktéž o osoby osvobozené od poplatku z pobytu.

Výpočet poplatku se skládá ze základu poplatku a sazby poplatku, výsledek získáme ze součinu těchto dvou hodnot. Sazba poplatku je maximálně 21 Kč a základem poplatku z pobytu jsou započtené dny pobytu, vyjímaje počátečního dne pobytu.

Povinností plátce poplatku je vést evidenční knihu, a to buď v listinné, nebo elektronické podobě. Evidenční kniha musí být vedena za každé zařízení i místo, kde je poskytován

úplatný pobyt. Do evidenční knihy jsou zapisovány údaje týkající se FO, které je poskytován úplatný pobyt. (Zákon č. 565/1990 Sb.)

Zápisy v evidenční knize musí být evidovány správně, průkazně, úplně, přehledně, způsobem, který zaručuje trvalost zápisu, srozumitelně a při jejich uspořádání musí být postupné z časového hlediska. Evidenční kniha musí být uchovávána po dobu 6 let ode dne, kdy byl proveden poslední zápis.

Pokud jsou plátcem poplatku pořadatelé kulturních akcí, které poskytují úplatný pobyt účastníkům dané akce, zákon jim umožňuje plnit evidenční povinnost v zjednodušeném rozsahu, pokud splní určité podmínky. První podmínkou je, že pořadatel důvodně předpokládá, že bude poskytnut pobyt nejméně 1 000 účastníkům dané akce a druhá podmínka je, že pořadatel akce oznámí záměr o plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném rozsahu nejpozději 60 dnů před dnem, kdy bude zahájeno poskytnutí úplatného pobytu, a to správci poplatku. Pokud správce poplatku zjistí, že nelze předpokládat splnění výše uvedených podmínek, zakáže plátcovi rozhodnutím plnit evidenční povinnost ve zjednodušeném rozsahu. O tomto zrušení musí správce poplatku rozhodnout nejpozději do 15 dnů, ode dne, kdy bylo podáno oznámení. V oznámení plátce poplatku musí uvést odůvodnění předpokládaného počtu účastníků akce, kteří budou ubytováni za úplatu a zároveň musí uvést základní údaje o kulturní nebo sportovní akci. Těmito údaji je den počátku a den konce konání dané akce, název a druh akce a údaj o zařízeních a místech, kde bude poskytnut pobyt. V zákoně o místních poplatcích §3h odstavec 4 je uvedeno jaké údaje se vedou při plnění evidenční povinnosti e zjednodušeném rozsahu. Změna je v tom, že nemusí být evidován průkaz, ale stačí souhrnná evidence a údaje o počtu osob, které se účastnily akce, a byl jim poskytnut pobyt a údaje o výši vybraného poplatku, který je členěn podle dne poskytnutí pobytu, za druhé podle zařízení nebo místa, kde byl poskytnut pobyt a za poslední podle důvodu osvobození. (Zákon č. 565/1990 Sb.)

3.4.3 Poplatek za užívání veřejného prostranství

Za zvláštní užívání veřejného prostranství se vybírá poplatek za užívání veřejného prostranství, rozumí se tím provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení, které souží pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo pro potřeby tvorby filmových a televizních děl. Celý tento

výčet je taxativně uveden v zákoně č. 565/1990 Sb. § 4 odst. 1. Poplatek se neplatí z akcí, jejich výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely. (Zákon 565/1990 Sb.)

Funkce tohoto poplatku je fiskální a regulační.

Pro účely tohoto poplatku se veřejným prostranstvím rozumí zejména náměstí, tržiště, místní komunikace, veřejná zeleň a další prostranství, které jsou přístupné bez omezení každému a bez ohledu na vlastnictví, která obec stanoví v obecně závazné vyhlášce. (Zákon 128/2000 Sb.)

Poplatníkem jsou FO a PO, užívající veřejné prostranství uvedeným zvláštním způsobem. Pokud veřejné prostranství spočívající ve vyhrazení trvalého parkovacího místa užívá osoba zdravotně postižená, tomuto poplatku nepodléhá.

Sazba poplatku je stanovena na 10 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý započatý den. Obec může zvýšit sazbu až na její desetinásobek, pokud je veřejné prostranství užíváno k umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí. Obec může stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou. (Zákon 565/1990 Sb.)

3.4.4 Poplatek ze vstupného

Hlavní funkcí poplatku je funkce fiskální. V zákoně č. 565/1990 Sb. je uvedeno že, „*poplatek ze vstupného se vybírá ze vstupného na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, sníženého o daň z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena.*“ (Zákon č. 565/1990 Sb.) Vstupným se rozumí peněžitá částka, kterou zaplatí účastník akce za to, že se dané akce může zúčastnit. Poplatek se neplatí z akcí, pokud jejich celý výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely.

Platba poplatku připadá na FO i PO, které pořádají danou akci.

Sazba u tohoto poplatku je upravena procentuální částkou a je stanovena na 20 % z úhrnné částky vstupného, které bylo vybráno. Procentuální vyjádření je použito pouze u tohoto poplatku. Po dohodě s poplatníkem může obec poplatek stanovit paušální částkou. (Zákon 565/1990 Sb.)

3.4.5 Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Poplatek má funkci fiskální ale především regulační, regulace spočívá v omezení počtu motorových vozidel do vybraných míst a částí obcí. Poplatek za povolení k vjezdu se platí za vydání povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (obcí), kde je vjezd zakázán dopravní značkou „zákaz vjezdu“. Poplatníkem se stává FO nebo PO, která má vydané toto povolení.

Osvobozeny od tohoto poplatku jsou fyzické osoby, které mají trvalý pobyt nebo jsou vlastníkem nemovitosti ve vybraném místě a osoby jim blízké, tedy manželé a jejich děti. Dále jsou zde zahrnuty osoby užívající ve vybraném místě nemovitost k podnikání nebo veřejně prospěšné činnosti a osoby držící průkaz ZTP nebo ZTP/P a jejich průvodci.

Sazba poplatku za vjezd činí až 200 Kč za každý započatý den. Obec může po dohodě s poplatníkem stanovit poplatek také paušální částkou. (Zákon 565/1990 Sb.)

3.4.6 Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen „za komunální odpad“) má funkci fiskální a regulační, snaží se minimalizovat produkci odpadu.

Poplatek za komunální odpad platí:

- a) fyzická osoba, která je v obci přihlášená,
- b) fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci, nebo fyzická osoba, která vlastní stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům, ve kterých není hlášena k pobytu žádná fyzická osoba, a to ve výši odpovídající poplatku za jednu fyzickou osobu.

Má-li k této stavbě vlastnické právo více osob, jsou tyto osoby povinny platit poplatek společně a nerozdílně.

Pokud FO tvoří domácnost, může za ně poplatek platit jedna osoba. Za fyzické osoby, které žijí v rodinném nebo bytovém domě může poplatek zaplatit vlastník nebo správce. Pokud osoba platí za více FO je povinna obecnímu úřadu nahlásit jméno, příjmení a datum narození osob, za které platí poplatek.

Osvobození od poplatku za komunální odpad se týká osob umístěných do dětských domovů pro děti do 3 let věku, školského zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo školského zařízení pro preventivně výchovnou péči na základě rozhodnutí soudu nebo smluv. Dále osob umístěných do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu, na žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností, zákonného zástupce dítěte nebo nezletilého. Osvobozeny jsou také nezaopatřené děti v domově pro osoby se zdravotním postižením na základě rozhodnutí soudu nebo smlouvy o poskytnutí sociální služby a také osoby se zdravotním postižením umístěné v domově, v domově pro seniory, domově se zvláštním režimem nebo chráněném bydlení.

Povinností poplatníka je platit poplatek obci, na jejímž území má trvalý pobyt, nebo pokud se na území obce nachází stavba určená nebo sloužící k individuální rekreaci, rodinný dům nebo byt.

Sazbu poplatku tvoří dvě částky:

- a) až 250 Kč za osobu a kalendářní rok,
- b) částka stanovená na základě skutečných nákladů obce předchozího kalendářního roku až 750 Kč za osobu.

Rozúčtování nákladů za sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za osobu obec stanoví v obecně závazné vyhlášce.

Při změně místa trvalého pobytu nebo změně vlastníka stavby, která je určena nebo slouží k individuální rekreaci v průběhu kalendářního roku, se uhradí poplatek v poměrné výši k počtu kalendářních měsíců pobytu nebo nabytí vlastnictví k nemovitosti. Pokud dojde ke změně v průběhu kalendářního měsíce, je pro stanovení počtu měsíců rozhodný stav na konci tohoto měsíce. (Zákon 565/1990 Sb.)

3.4.7 Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Funkcí tohoto poplatku je příjem do rozpočtu, tedy funkce fiskální. Předmětem poplatku je zhodnocení stavebního pozemku, obcí vybudovanou stavbou vodovodu a kanalizace. Platba poplatku připadá na vlastníka pozemku, zhodnoceného možností připojení na vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace, tuto stavbu realizovala obec. Vlastník platí poplatek obci, na jejímž území se nachází stavební pozemek, toto je určeno územním plánem.

Tento poplatek je jediný, u kterého nejsou v zákoně o místních poplatcích uvedeny osvobození od poplatku. Na osvobození tedy není právní nárok a je věcí obce, zda v obecně závazné vyhlášce takové ustanovení zakotví.

Sazba poplatku nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení a ceny s touto možností. Rozhodující je cena, ve které nabylo právní moci kolaudační rozhodnutí pro stavbu. Sazba se stanoví na m² a obec ji stanoví v obecně závazné vyhlášce. (Zákon 565/1990 Sb.)

3.4.8 Místní poplatky do roku 2019

Jak je již uvedeno výše, zákon o místních poplatcích prošel významnou novelizací. Poplatek za lázeňský a rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity byly zrušeny a nahrazeny poplatkem novým, a to poplatkem z pobytu. Jelikož se v mé bakalářské práci dále zabývám analýzou místních poplatků v letech 2014-2018 popíšu stručně i dva zmíněné poplatky, které byly k 31. prosinci 2019 zrušeny.

Poplatek za lázeňský a rekreační pobyt

Poplatníkem u tohoto poplatku se stává fyzická osoba, která pobývá v lázeňských místech a v místech soustředěného turistického ruchu za účelem léčení nebo rekreace, přechodně a za úplatu, pokud osoba neprokáže jiný důvod pobytu. V zákoně o místních poplatcích jsou uvedeny i osvobození od tohoto poplatku. Plátcem poplatku se stává fyzická nebo právnická osoba, která přechodně ubytování poskytla. Ubytovatel tento poplatek vybere ve stanovené výši a odvede jej obci. Povinností ubytovatele je vést evidenční knihu. Sazba poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt je stanovena na 15 Kč za osobu a za každý i započatý den pobytu, pokud není tento den, dnem příchodu. (Zákon 565/1990 Sb. platný do 31.12.2019)

Poplatek z ubytovací kapacity

Poplatek se vybírá z ubytovací kapacity v zařízeních určených k přechodnému ubytování za úplatu, a to i v obcích, které nejsou lázeňským místem nebo místem soustředěného turistického ruchu. V zákoně jsou uvedeny také osvobození od poplatku. Placení poplatku připadá na ubytovatele a stejně jako u poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt má ubytovatel povinnost vést evidenční knihu. Sazba poplatku činí 6 Kč za každé využití lůžko a den. Přistýlka nepodléhá placení poplatku. (Zákon 565/1990 Sb. platný do 31.12.2019)

4 ŘÍZENÍ O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH

Řízení o místních poplatcích dříve podléhalo zákonu č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Tento zákon byl k 1. lednu 2011 zrušen a nyní se správa daní a poplatků řídí zákonem č. 280/2009 Sb., daňového řádu. Daňový řád má ovšem subsidiární charakter, což znamená, že zákon, anebo jeho jednotlivá ustanovení se používají tehdy, není-li správa daní upravena v jiném zákoně jinak. (Zákon 280/2009 Sb.) Jinými slovy řízení o místních poplatcích podléhá daňovému řádu za předpokladu, že zákon o místních poplatcích nestanoví jinak.

Výkon správy místních poplatků spadá do kompetencí obecního úřadu a spadá do přenesené působnosti obce.

4.1 Poplatkové řízení a jeho fáze

Správu místních poplatků můžeme rozdělit do několika fází:

- **Přípravné řízení** je první fáze, ve které je zahrnuta evidence poplatkových subjektů. Ta se provádí na základě ohlašovací povinnosti, spadá zde i vyhledávací činnost. Provádí ji správce poplatku i bez součinnosti s poplatkovým subjektem (tedy poplatníkem). Instituty typickými pro vyhledávací činnost jsou především místní šetření (je nejvíce uplatňováno u poplatku za užívání veřejného prostranství). U místního šetření je důležitá součinnost třetích osob zúčastněných na poplatkovém řízení. Třetími osobami zúčastněnými na poplatkovém řízení, pro účely daňového řádu jsou: osoby svědků, osoby předzvědné, právnické a fyzické osoby mající nějaké písemné dokumenty, státní orgány, soudy, znalci, tlumočníci, auditoři apod. Při nesplnění povinnosti součinnosti lze uložit pokutu, jednalo by se o pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy.
- Druhá fáze je **vyměřovací řízení**, rozhodujícím faktorem u vyměřovacího řízení je vydání obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích, je to nezbytné pro stanovení a vybírání. Poplatník má povinnosti podle konkrétní sazby poplatku, která je obsažená v obecně závazné vyhlášce, si vypočítat výši poplatku a poplatek zaplatit v termínu splatnosti. Tento termín je rovněž určený obcí ve vyhlášce. Až v případě, že poplatník nesplní tuto povinnost, je vydáno správcem poplatku rozhodnutí, kterým je platební výměr. V případě nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši se může jako sankce zavést, že poplatek nebo jeho neuhrazená část se zvýší až na

trojnásobek. Pro vydání platebního výměru stanovuje daňový řád lhůty pro stanovení daně (prekluzivní lhůty). Po uplynutí prekluzivní lhůty zaniká právo správci poplatku na vyměření nebo doměření poplatku. Pokud uplynuly 3 roky od konce kalendářního roku, kde vznikla poplatková povinnost, nelze poplatek vyměřit ani dodatečně. Tuto lhůtu lze prodloužit až na 10 let, pokud dojde před uplynutím lhůty 3 let k jakémukoliv úkonu, který bude směřovat k vyměření poplatku.

- Třetí fází poplatkového řízení je **vymáhání daňového nedoplatku**, nastává v případě, že poplatková povinnost není uhrazena ve lhůtě stanovené platebním výměrem. Správce poplatku používá institut daňové exekuce k vymáhání nedoplatku včetně jeho příslušenství. Daňovou exekuci může správce poplatku provést sám, nebo může být provedena soudem nebo soudním exekutorem. Za provedení exekuce se vyměrují exekuční náklady. Před uskutečněním exekuce je dlužník správcem poplatku vyzván, aby nedoplatek uhradil v náhradní lhůtě, a je upozorněn na možnost vymáhat zaplacení nedoplatku exekucí. Po uplynutí lhůty 6 let, po roce, kdy se stal poplatek splatným, zaniká právo poplatek vybrat a vymáhat. Tuto lhůtu lze prodloužit provedením úkonu směřujícího k vybrání poplatku. Nejdéle však na 20 let. (Doporučení pro obce a města 2010, s. 38-40; Zákon 280/2009 Sb.)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 MĚSTO VSETÍN

V následující kapitole stručně popíšu město Vsetín společně s Městským úřadem Vsetín (MěÚ) a jeho organizační strukturou. Součástí kapitoly je také analýza příjmové části rozpočtu města v daných letech a analýza zastoupení místních poplatků v těchto příjmech.

5.1 Stručná charakteristika města

Město Vsetín leží na Valašsku, ve Zlínském kraji. K 1.1 2020 se k trvalému pobytu ve městě Vsetín hlásilo 25 974 obyvatel. (Česká republika: Počet obyvatel v obcích, 2020) Ve smyslu Ústavy ČR a obecního zřízení je město Vsetín ZÚSC. Město Vsetín je právnickou osobou – veřejnoprávní korporací, má tedy vlastní majetek a vlastní příjmy a hospodaří podle vlastního rozpočtu. Vystupuje vlastním jménem a nese právní odpovědnost v právních vztazích, zároveň je město obcí s rozšířenou působností a s pověřeným obecním úřadem. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Město samostatně spravuje zastupitelstvo města Vsetín, které má 21 členů a rada města Vsetín, která je sedmičlenná. Tyto orgány vykonávají úkony v samostatné a přenesené působnosti dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Zastupitelstvo mimo jiné schvaluje obecně závazné vyhlášky, na základě tohoto zákonného zmocnění tudíž schválilo i obecně závaznými vyhláškami o místních poplatcích. Na základě těchto vyhlášek byly zavedeny vybrané místní poplatky, stanovily se konkrétní sazby poplatků, dále ohlašovací povinnost při vzniku a zániku poplatkové povinnosti, splatnost poplatků, úlevy a osvobození od poplatků. Městskému úřadu je uložen výkon správy místních poplatků a je vykonáván v přenesené působnosti. Nad činností města ve věcech přenesené působnosti je orgánem vykonávajícím dohled a kontrolu Krajský úřad Zlínského kraje, ve věcech samostatné působnosti je to Ministerstvo vnitra ČR. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

5.2 Městský úřad Vsetín

Městský úřad plní jemu svěřené úkoly jak v samostatné působnosti, tak úkoly v přenesené působnosti, vyjímaje věci, které byli zákonem svěřeny zastupitelstvu, radě a zvláštnímu orgánu. Úkoly v samostatné působnosti ukládá MěÚ zastupitelstvo a rada města. Tajemník plní funkci statutárního orgánu zaměstnavatele a je také odpovědný za realizaci úkolů v samostatné a přenesené působnosti. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

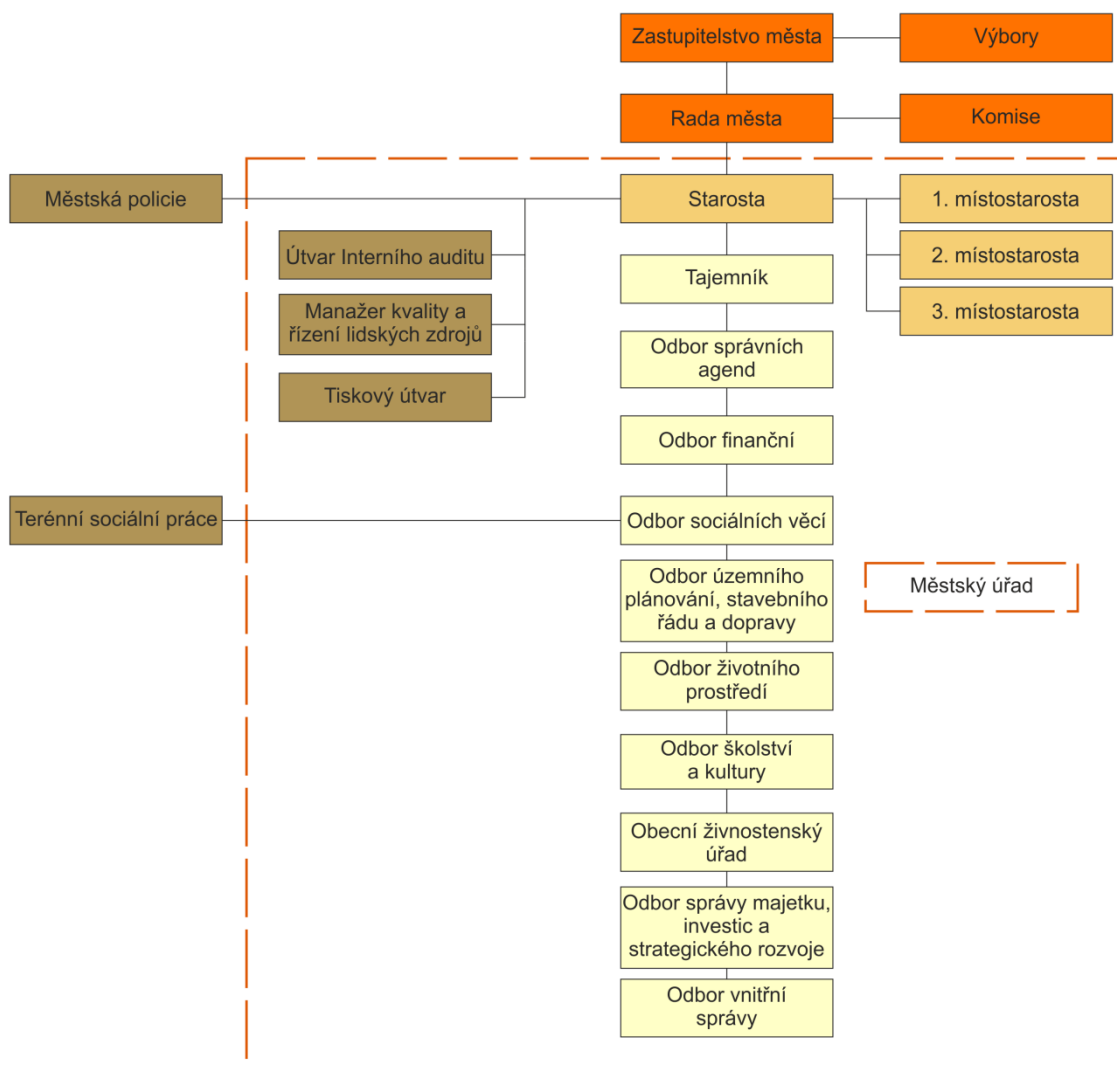

5.2.1 Organizační struktura Městského úřadu se zaměřením na správu místních poplatků

Městský úřad Vsetín je rozdělen na 10 odborů, tyto odbory vykonávají svou činnosti na základě působnosti, která jim byla svěřena organizačním řádem. V současnosti je na MěÚ Vsetín zaměstnáno 225 zaměstnanců, a to včetně městské policie. Výše již bylo zmíněno, že výkon správy místních poplatků je uskutečňován v přenesené působnosti MěÚ. Organizační řád tuto činnost svěřuje finančnímu odboru, přesněji oddělení správy místních poplatků a vymáhání pohledávek. Zpracování obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích, změny a doplňky ve vyhláškách a správa místních poplatků v souladu s obecně závaznými vyhláškami a platnými právními předpisy spadá do kompetence a činnosti tohoto oddělení. Všechny poplatky v rámci oddělení spravuje 5 pracovníků, které se věnují stanovení a splnění poplatkových povinností, vyhledávají poplatkové subjekty, poplatky vyměřují, vybírají, vyúčtovávají a následně i vymáhají nedoplatky a kontrolují platby, případně rozhodují o prominutí či snížení poplatku. (interní materiály MěÚ)

Kompletní organizační struktura MěÚ Vsetín je znázorněna v následujícím obrázku.

Obrázek 1: Organizační struktura MěÚ Vsetín

Zdroj: vlastní zpracování, interní materiály MěÚ

6 ROZPOČET MĚSTA

V následující kapitole popíšu stručně hospodaření města Vsetín společně s výdajovou částí rozpočtu a závěr kapitoly věnuji podrobnějšímu náhledu na příjmovou část rozpočtu, jejich strukturu a podíl místních poplatků v příjmech města. Vzhledem k nastalé situaci ohledně koronaviru se v roce 2020 poněkud prodloužila doba zpracování a následného zveřejnění závěrečného účtu za rok 2019, v době přípravy mé bakalářské práce tyto informace nebyly zveřejněny, proto jsem se rozhodla analyzovat poplatky v letech 2014-2018.

6.1 Výsledek hospodaření

Zastupitelstvo obce schválilo v letech 2014-2018 vždy schodkový rozpočet, přičemž rozpočtový schodek v jednotlivých letech byl zajištěn kontokorentním úvěrem do výše úvěrového limitu 100 mil. Kč a přebytkem hospodaření z předcházejících let. Celkové hospodaření města skončilo v letech 2014 až 2017 vždy přebytkem. V roce 2014 dosahoval přebytek 2 043 tis. Kč, v roce 2015 byl přebytek 44 642 tis. Kč, v roce 2016 se přebytek ještě navýšil a dosahoval 68 816 tis. Kč a v roce 2017 byl přebytek ve výši 62 711 tis. Kč. Jedině v roce 2018 skončilo hospodaření města schodkem, a to ve výši 41 576 tis. Kč, tento schodek byl vyrovnán přebytkem hospodaření předcházejících let. (interní materiály MěÚ)

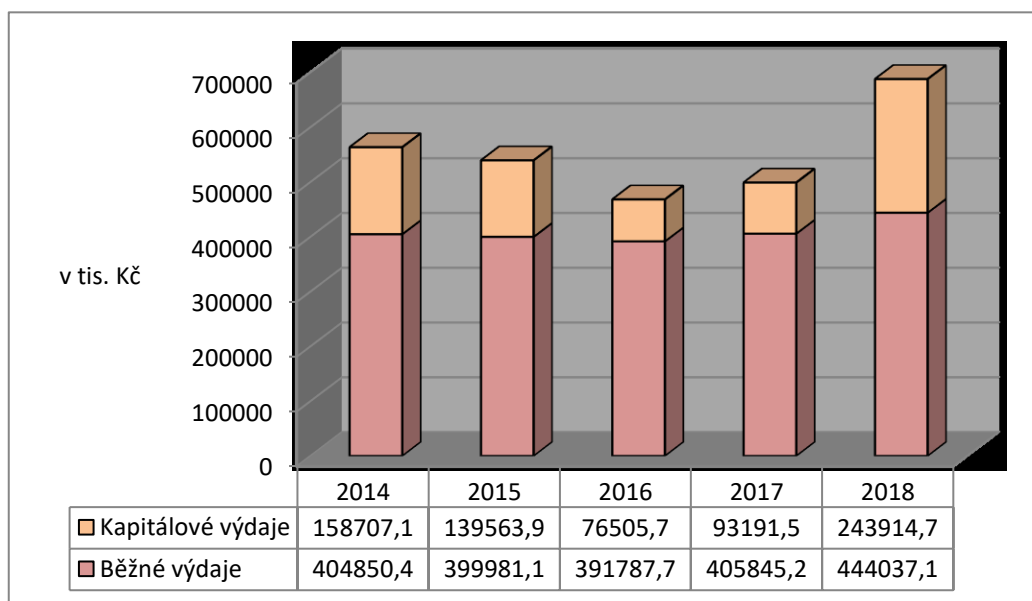
6.2 Výdajová část rozpočtu města

Výdajová část rozpočtu je složena z běžných výdajů a z kapitálových výdajů. U běžných výdajů je pravidelně nejvíce zastoupena položka na výdaje na platy a podobné související výdaje. V roce 2018 byly tyto skutečné výdaje ve výši 127 301 tis. Kč. Dalšími běžnými výdaji jsou například nákup zboží a materiálu, úroky a ostatní finanční výdaje, nákup služeb a nákup energií. Město Vsetín v daných letech také poskytlo věcné dary a neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům. Dotace jsou poskytovány především na rozvoj kultury a sportu města a také na sociální zařízení a charity, které se ve městě nacházejí. Pravidelně jsou podporovány jak velké organizace (VHK Vsetín s.r.o., Vsetínská sportovní s.r.o.), tak i menší spolky, které se například věnují volnočasovým aktivitám pro děti a mládež (Dětský folklórní soubor Vsacánek, Malá Jasénka, Fotoklub Vsetín). V roce 2018 dosahovaly výdaje na věcné dary a neinvestiční transfery necelých 18 % z běžných výnosů. Kapitálové výdaje zahrnují výdaje na dopravu, vodní hospodářství, vzdělání, kulturu, bydlení a komunální služby na území rozvoje, ochranu životního prostředí, sociální služby, bezpečnost a veřejný pořádek, požární ochranu a další. Za nárůst kapitálových výdajů v roce

2018 může větší investiční akce v podobě výstavby podzemního parkoviště v rámci stavby obchodní galerie Smetanova. V upravovaném rozpočtu byla tato investice plánována na necelých 64 mil. Kč, ve skutečnosti byly výdaje nižší, a to 40 870 tis. Kč. Přesto se jedná o nejvyšší položku kapitálových výdajů. (interní materiály MěÚ)

Níže uvedený graf znázorňuje strukturu výdajů v letech 2014-2018.

Graf 1: Výdaje města Vsetín v letech 2014 - 2018

Zdroj: vlastní zpracování, interní materiály MěÚ

Z grafu je zřejmé, že od roku 2014 do roku 2016 celkové výdaje města klesaly. V roce 2017 mírně vzrostly o 6 % a v roce 2018 se jednalo o nárůst o 38 %, tento rok nejvíce vzrostly kapitálové výdaje, na kapitálových výdajích se nejvíce podílely výdaje v odvětví bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje a to necelými 30 %, následovaly výdaje na dopravu s podílem 25 % a výdaje na vzdělání se svými 23 %. Běžné výdaje se v průběhu let příliš neměnily a dosahují stabilních hodnot.

6.3 Příjmová část rozpočtu města

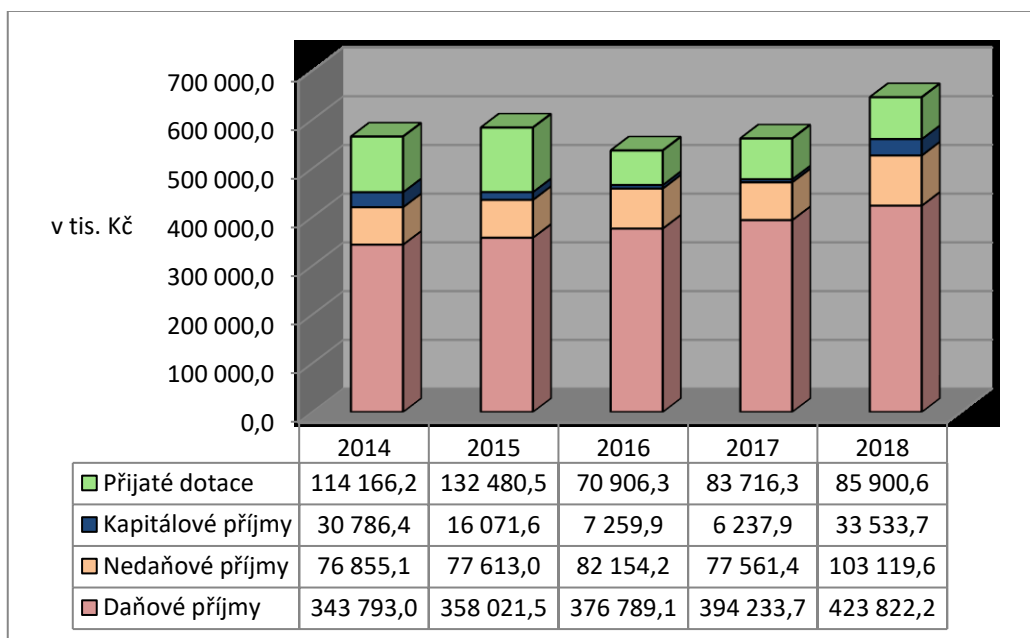
V této podkapitole popisují příjmovou část rozpočtu města Vsetín. Cílem kapitoly je zhodnotit jednotlivé podíly příjmů v rozpočtu v daných letech a zaměřit se na zařazení místních poplatků v daňových příjmech a na jejich celkový podíl v příjmech.

6.3.1 Struktura příjmové části rozpočtu města Vsetín

Rozpočet je považován za základní nástroj pro hospodaření města Vsetín. V letech 2014 až 2018 dosahovaly skutečné příjmy vždy vyšších hodnot, než byly původně plánovány v rozpočtu města, což způsobilo přebytek ve výsledku hospodaření. V roce 2018, ale došlo zároveň ke zvýšení výdajů a tím vznikl ve výsledku hospodaření schodek, v předchozích letech byly skutečné výdaje naopak nižší než původně plánované výdaje, město tudíž ušetřilo část finančních prostředků a vytvořilo si finanční polštář pro další roky.

Následující graf znázorňuje vývoj skutečných příjmů do rozpočtu města. Rozhodla jsem se pro srovnání horizontu pěti let od 2014 do 2018:

Graf 2: Příjmy města Vsetín v letech 2014-2018

Zdroj: Vlastní zpracování, interní materiály MěÚ

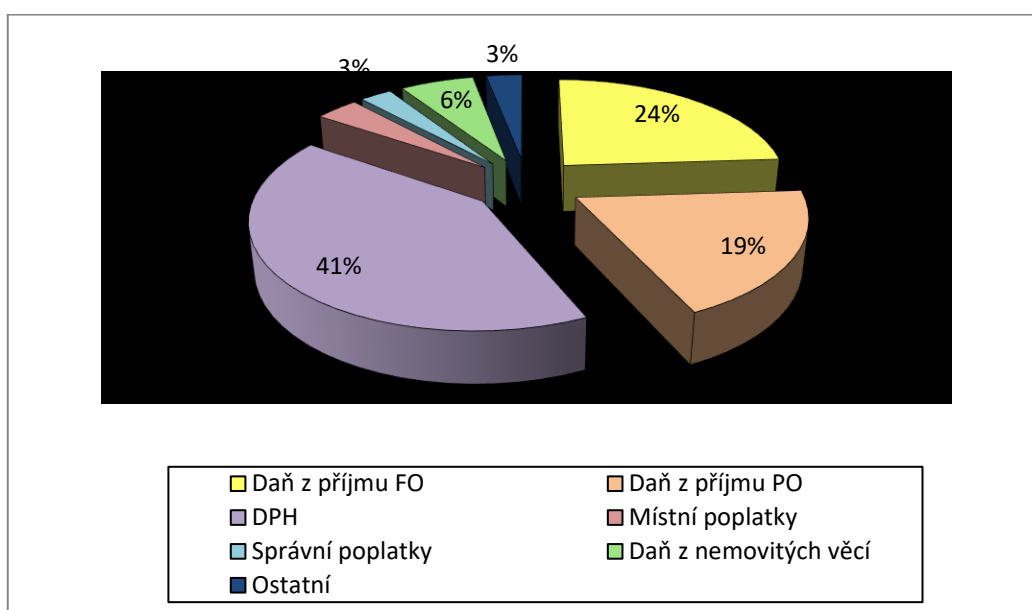
Z grafu je patrné, že nejvýznamnější položkou příjmové části rozpočtu jsou daňové příjmy, v průměru je jejich zastoupení v daných letech 65 %. Nejvyšší částky dosáhly daňové příjmy v roce 2018, jejich hodnota přesáhla 423 mil. Kč. Druhou položkou, která je nejvíce zastoupená, jsou přijaté dotace, tvoří průměrně 17 %, mezi lety 2015 a 2016 došlo u přijatých dotací k poklesu o 11 % a v následujících letech přijaté dotace nepřesáhly částku 86 mil. Kč. Nedaňové příjmy tvoří průměrně 14 %, v roce 2018 přesáhla jejich částka 100 mil. Kč. Procentuálně nejnižší část rozpočtu tvoří kapitálové příjmy, průměrně dosahují 3 % a ani jeden rok nepřesáhly 5 % podíl.

6.3.2 Místní poplatky jako součást rozpočtu

Místní poplatky jsou součástí daňových příjmů, tedy nejvýnosnější položky v rozpočtu města. Pro popis struktury daňových příjmů jsem zvolila rok 2018, tedy nejvíce aktuální ze sledovaných let.

Struktura daňových příjmů v roce 2018 v procentuálním vyjádření je znázorněná v následujícím grafu:

Graf 3: Struktura daňových příjmů v roce 2018

Zdroj: vlastní zpracování, interní materiály MěÚ

Na první pohled je zřejmé, že nejvýnosnější položkou je daň z přidané hodnoty, v grafu zastupuje 41 % z daňových příjmů. Následuje daň z příjmu fyzických osob, která činí 24 % a daň z příjmu právnických osob se svými 19 %. Výnosy z těchto daní tvoří dohromady 84 %, což je většina z daňových příjmů. Daň z nemovitých věcí je 6 %, méně významné položky jsou potom správní poplatky a ostatní příjmy.

Místní poplatky mají na daňových příjmech 4 % podíl, což se zdá jako zanedbatelné, ale pokud se podíváme na částku, která činí 15 382 tis. Kč, je to už o něco významnější podíl.

7 ANALÝZA MÍSTNÍCH POPLATKŮ VE MĚSTĚ VSETÍN

V této části bakalářské práce představím obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích, kterou byly zavedeny jednotlivé místní poplatky ve městě Vsetín. Součástí kapitoly je také analýza příjmů z jednotlivých místních poplatků a srovnání s příjmovou částí rozpočtu města v daném roce. U každého poplatku se snažím zhodnotit vývoj příjmů a jejich ovlivnění rozpočtu. V závěrečné podkapitole se věnuji popisu úhrady u každého poplatku a vymáhání daňových nedoplatků, u vymáhání budu analyzovat především úspěšnost vymáhání u každého poplatku.

7.1 Obecně závazná vyhláška o místních poplatcích

V daných letech byly místní poplatky zavedeny na území města Vsetín obecně závaznými vyhláškami o místních poplatcích. Jednalo se konkrétně o 4 obecně závazné vyhlášky, pro každý poplatek zvlášť zavedená vyhláška. OZV č. 7/2010 o místním poplatku ze psů ze dne 16. prosince 2010, ve znění pozdějších předpisů. Tato vyhláška byla poté ještě 3x doplněna a to OZV 3/2011, OZV 6/2016 a OZV 6/2017. Úprava se jednala především osvobození a úlev a změny zvýšení včas neuhrazených nedoplatků z trojnásobku na dvojnásobek. Další byla OZV č. 1/2013 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství ze dne 25. června 2013, ta byla doplněna OZV 7/2016. Zde se úprava vyhlášky týkala doplnění ulic ve výčtu veřejného prostranství. Třetí byla OZV č. 10/2010 o místním poplatku z ubytovací kapacity ze dne 16. prosince 2010, ta od svého zavedení neprošla jako jediná z vyhlášek žádnou změnou ani doplněním. Poslední vyhláškou upravující místní poplatky byla OZV o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Tento poplatek byl do 31. prosince 2015 upraven v OZV č. 7/2012, tuto vyhlášku ale zrušila nová OZV č. 5/2015 ze dne 21. prosince 2015 s účinností od 1. ledna 2016, tato vyhláška byla následně doplněna OZV 7/2017. V tomto případě se doplnění týkalo osvobození a úlev a také upřesnění a aktualizace skutečných nákladů za sběr a svoz netříděného komunálního odpadu.

Všechny tyto OZV byly platné až do 31. prosince 2019. Vzhledem k rozsáhlé novelizaci zákona o místních poplatcích, účinné od 1. ledna 2020, která nahradila poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity novým poplatkem z pobytu a dále přeformulovala některá obecná ustanovení týkající se výkonu přenesené působnosti, ohlašovací povinnosti apod., bylo nutné stávající vyhlášky zrušit a nahradit novými. I tyto nové OZV již byly pozměněny dodatky, a to s ohledem na mimořádnou situaci vzniklou

v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (Covid-19) na našem území, kdy vláda České republiky a následně i Město Vsetín přijalo řadu mimořádných opatření. Snahou města je při vzniklé situaci podpořit osoby podnikající na území města v provozovacích stravovacích a ubytovacích službách, a proto byl pro rok 2020 zrušen poplatek z pobytu a v rámci poplatku za užívání veřejného prostranství zrušeny sazby za umístění prodejního zařízení jako jsou rekreační stolky a zahrádky sloužící k občerstvení. Tento krok považují za velmi vstřícný, jelikož cílem města Vsetín není zisk z poplatků, ale usnadnění situace občanům a podnikatelům.

Veškeré údaje, které uvádím ve své bakalářské práci v analytické části, ale vycházejí z vyhlášek platných v letech 2014-2018. (Interní materiály MěÚ)

7.2 Místní poplatky ve městě Vsetín

Ve městě Vsetín byly v letech 2014-2018 zavedeny obecně závaznými vyhláškami čtyři místní poplatky a to tyto:

- poplatek ze psů,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

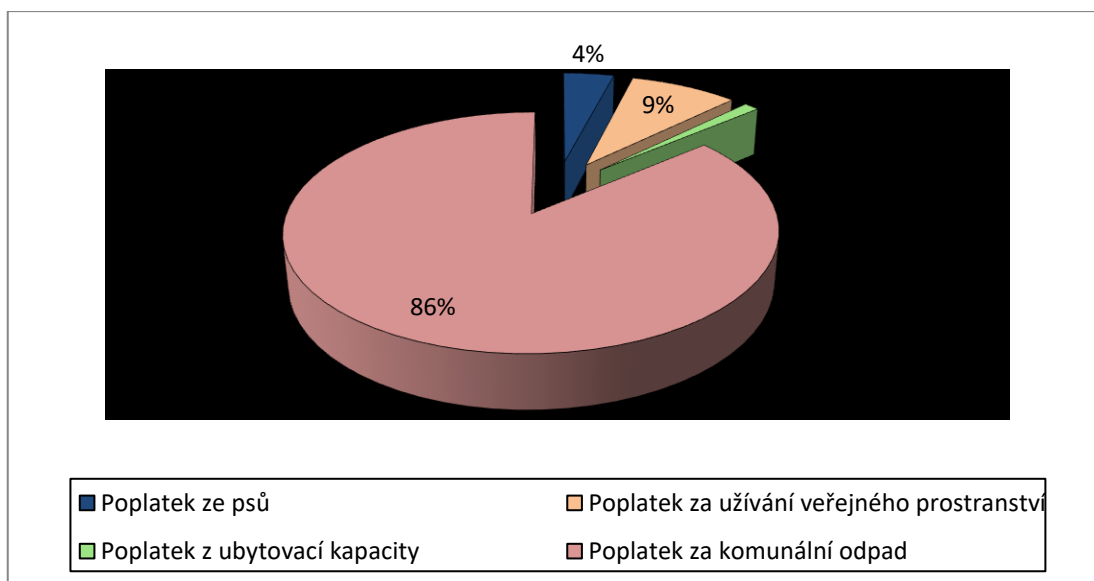
Město Vsetín tedy v tomto období vybíralo pouze čtyři z osmi možných poplatků. Struktura místních poplatků se však v minulosti měnila v souvislosti se změnami zákona č. 565/1990 Sb. Mezi poplatky, které byly v minulosti ve městě Vsetín vybírány, patří například poplatek ze vstupného, který byl zrušen k 31. prosinci 2010. Podíl tohoto poplatku na příjmech v rozpočtu města byl však oproti ostatním poplatkům nepatrný. Poplatek ze vstupného se tehdy vztahoval na vstupné na diskotéky, které se pořádaly ve Městě Vsetín. Další vybíraným poplatkem byl poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj, ten byl zrušen k 31. prosinci 2011 díky novelizaci zákona o místních poplatcích a byl nově nahrazen odvodem z loterií vybíraným dle zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách. Vzhledem k tomu, že příjmy z tohoto poplatku byly nezanedbatelnou položkou rozpočtu, po poplatku za komunální odpad se jednalo o druhý nejvýnosnější poplatek, město o výnosy nepřišlo. (Interní materiály MěÚ)

V průběhu let 2014 až 2018 se procentuální hodnoty podílu jednotlivých poplatků téměř vůbec neměnily, z tohoto důvodu jsem zvolila k popisu pouze rok 2018, hodnoty byly v předešlých letech velmi podobné.

V následujícím grafu je přehledně zobrazena struktura čtyř vybraných poplatků v roce 2018 podle dosažených výnosů v daném roce:

Graf 4: Struktura místních poplatků v roce 2018

Zdroj: vlastní zpracování, interní materiály MěÚ

Největší zastoupení má poplatek za komunální odpad, který svými výnosy přispívá 86 % z celkových výnosů, jedná se tedy o většinu příjmů z místních poplatků v roce 2018. Výnosy z poplatku za užívání veřejného prostranství činily 9 %, třetí v pořadí je poplatek ze psů se 4 % a jako poslední a nejméně výnosný místní poplatek je poplatek z ubytovací kapacity, který tvoří pouze 1 % výnosů z místních poplatků v roce 2018.

7.2.1 Poplatek ze psů

Historie vybírání poplatků ze psů sahá až do konce 19. století, nicméně obecně zpoplatnění zvířat bylo jedním z nejtradičnějších způsobů pro zajištění finančních prostředků. Především forma zpoplatnění dobytka se objevila již ve starověku. (Těžký 2016, s. 8) Účel tohoto poplatku se v průběhu let nezměnil, stejně jako před sto lety i dnes má poplatek především zajistit příjmy v rozpočtu, které dále slouží k úhradě nákladů spojených se zajištěním čistoty veřejných prostranství. Další funkcí je regulace počtu psů ve městě Vsetín. I z tohoto důvodu jsou v obecně závazné vyhlášce upraveny různé sazby podle toho, kde se pes chová, zda

v bytech nebo rodinných domech. Význam tohoto poplatku je především ten, že jsou snižovány negativní důsledky spojené s chovem psů. (OZV 7/2010; Těžký 2016, s. 9)

V letech 2014-2018 byly sazby poplatku ze psů upraveny diferencovaně, tedy odlišně, podle místa trvalého pobytu nebo sídla držitele psa. Nejvyšší sazbu poplatku, která byla stanovena v nejvyšší možné výši, dle zákona o místních poplatcích a to 1 500 Kč, zaplatí držitelé psů v bytových domech. Částku 500 Kč zaplatí držitelé psů v rodinných domech včetně řadové výstavby s maximálně dvěma bytovými jednotkami. Pokud je držitel psa poživatel invalidního důchodu, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, a tento důchod je jeho jediným zdrojem příjmů, nebo pobírá sirotčí důchod, platí pro něj částka 200 Kč. Sazba 200 Kč je stanovena jako maximální výše, kterou může obec stanovit pro tento okruh poplatníků. Zvláštní sazba poplatku je stanovena pro držitele psů, kteří uvedli jako místo trvalého pobytu sídlo ohlašovny Městského úřadu Vsetín, zaplatí 1 000 Kč. Město Vsetín plně využilo možnost zvýšit sazbu poplatku za druhého a každého dalšího psa u stejného držitele o 50 %, toto zvýšení by mělo především regulovat počet chovaných psů ve městě Vsetín. (OZV 7/2010)

Pokud držitel psa splní ohlašovací povinnost, správcem poplatku je mu vydána identifikační známka s evidenčním číslem a označením „Město Vsetín“, evidenční číslo je zaznamenáno do evidence. Evidenční známka se vydává i v případě, že je pes označen mikročipem. Držiteli, který označil psa mikročipem, byla přiznána úleva, v prvním roce byla tato úleva ve výši 400 Kč a v letech následujících se jednalo o úlevu ve výši 200 Kč z původní sazby poplatku. Evidenční známku nelze převést na jiného psa, ani v případě, že se jedná o psa téhož držitele a ztrátu nebo odcizení je držitel povinen nahlásit a to do 15 dnů správci poplatku, poté bude držiteli vydána známka náhradní. Označení známkou slouží především k identifikaci zaběhnutých psů a k dohledání příslušných majitelů. V praxi často MěÚ spolupracuje s Městskou policií, případně i s Policií ČR. (OZV 7/2010; interní materiály MěÚ)

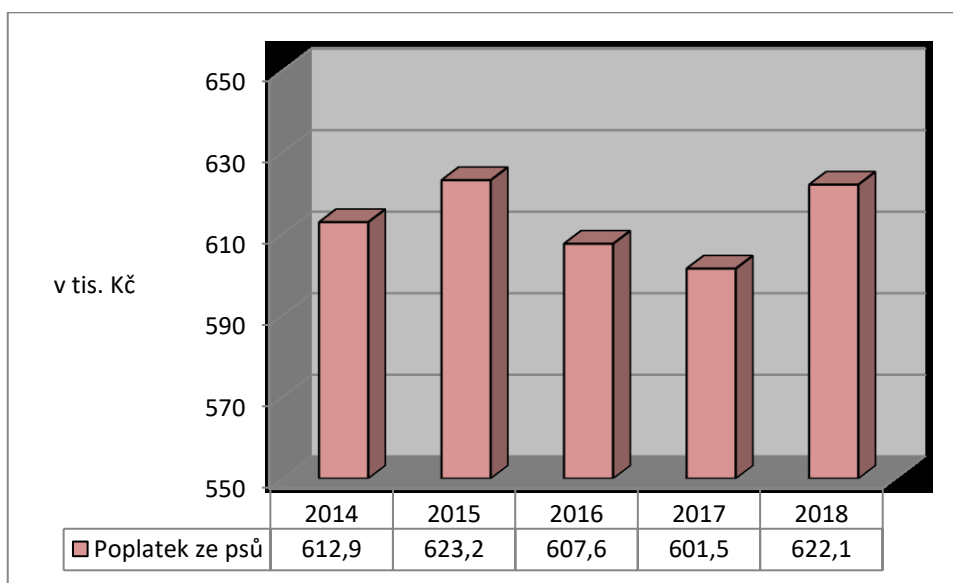
V obecně závazné vyhlášce jsou dále uvedeny další osvobození a úlevy od poplatku, další úlevou je například přiznání úlevy ve výši 50% roční sazby poplatku, pokud je držitelem osoba osamělá pečující o nezaopatřené dítě, poplatník je povinen tuto skutečnost prokázat u dětí starších patnácti let např. potvrzením o studiu. Osvobození nad rámec zákona se týkají města Vsetín nebo organizace, jejichž je zřizovatelem nebo zakladatelem, dále je osvobození přiznáno osobě, která převezme psa z útulku města Vsetín, a to po dobu jednoho roku ode

dne, kdy si psa převzal a konečně osobě, která se hlásí k trvalému pobytu na samotě, kde jsou jednotlivá obydlí od sebe vzdálena minimálně 200 m. (OZV 7/2010)

Jak již bylo zmíněno výše, tento poplatek plní ve městě Vsetín především regulační funkci, nelze ovšem říct, že fiskální význam poplatku, a tedy příjem do rozpočtu by byl zanedbatelný.

Vývoj příjmů z poplatku ze psů v daných letech nám znázorňuje následující graf:

Graf 5: Příjmy z poplatku ze psů v letech 2014-2018

Zdroj: vlastní zpracování, interní materiály MěÚ

Z uvedeného grafu je patrné, že v průběhu let příjmy z poplatku ze psů, jak rostly, tak klesaly. Nejednalo se však o významné nárůsty nebo propady. Částky se ve všech letech pohybují v rozmezí od 600 tis. Kč do 623 tis. Kč. K největšímu poklesu došlo v roce 2016, tento pokles by mohl být zapříčiněn poklesem počtu poplatníků. Zatímco v roce 2015 bylo evidováno 1 608 poplatníků, v roce 2016 jich bylo pouze 1 532, to je pokles o 5 %. To ovšem nevysvětluje klesající tendenci v roce 2017, když v tomto roce došlo k nárůstu počtu poplatníků o 8 %, ale příjmy klesly o 1 %. Z toho lze odvodit, že pokles poplatníků nemusí být jediná příčina poklesu příjmů. Z praxe správce poplatku je kolísavý trend ovlivněn i snahou poplatníků vyhnout se úhradě poplatku využíváním kombinací úlev a osvobození, zejména přihlašování psů na osoby pobírající důchod a čipování psů. Nedoplatkům se dále věnuji v kapitole o úhradě místních poplatků. V roce 2018 se příjmy opět zvýšily a to o 3 %. Celkově se dá říct, že poplatek ze psů je poměrně stabilním příjmem do rozpočtu města.

7.2.2 Poplatek za užívání veřejného prostranství

Historie tohoto poplatku sahá do roku 1966, kdy byl tento poplatek zaveden vyhláškou č. 67/1966 Sb. až do doby, než nabyl účinnosti zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích. (Těžký 2016, s. 27)

Poplatek za užívání veřejného prostranství se vybírá obecně, pokud jeden nebo více uživatelů užívá veřejné prostranství tak, že brání užívání prostranství široké veřejnosti, jinak řečeno, nikdo jiný nemůže v danou dobu veřejné prostranství užívat. Co je veřejným prostranstvím, je vymezeno v §34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. V obecně závazné vyhlášce č. 1/2013 je přesně specifikováno, které místa podléhají poplatkové povinnosti. Je to tak z toho důvodu, že poplatek za veřejné prostranství se nemusí týkat veškerého veřejného prostranství na území obce, proto je důležité místa podléhající poplatku vymežit v OZV. (Zákon. Č. 128/2000 Sb.; OZV 1/2013)

Město Vsetín v OZV č. 1/2013 v čl. 3 specifikuje výčtem míst veřejné prostranství. Tento výčet je proveden uvedením názvů náměstí, označením pozemních komunikací a uvedením názvů ulic, společně s popisem chodníků, průchodů, podchodů, nadjezdů, dále je přesně specifikována veřejná zeleň v parcích a místních částech města. Hlavním důvodem, proč je tento výčet tak podrobný je vymezení veřejného prostranství dostatečně konkrétně, aby nemohly být vyvolávány žádné pochybnosti, týkající se interpretace a byla vyloučena záměna. (OZV 1/2013)

Maximální sazba poplatku je v zákoně o místních poplatcích stanovena až na 10 Kč za m² a každý i započatý den, sazba může být, ale stanovena i paušální částkou. Obec může zvýšit sazbu až na desetinásobek, pokud se jedná o užívání veřejného prostranství k umístění prodejního nebo reklamního zařízení, lunaparků a dalších atrakcí. (Zákon č. 565/1990 Sb.)

V průběhu sledovaných let, tedy 2014 až 2018 se sazby poplatku za užívání veřejného prostranství ve Vsetíně neměnily. Sazby byly rozděleny do více kategorií. Sazba 10 Kč je za umístění lešení na chodnících a pozemních komunikacích a to od 31. dne užívání, stejná sazba platí pro užívání prostranství k umístění dočasné stavby, za umístění reklamního zařízení a za umístění zařízení pro poskytování služeb typu sběrný, čistírny, opravárenské činnosti a podobně. Nižší sazba 5 Kč se vztahuje na užívání veřejného prostranství k provedení výkopových prací, k umístění vykopané zeminy, stavebního nebo jiného materiálu od 3. dne užívání a za umístění prodejního zařízení, kterými jsou restaurační stolky a zahrádky, jež slouží k občerstvení. Prodejních zařízení, jako jsou stánky, prodejní

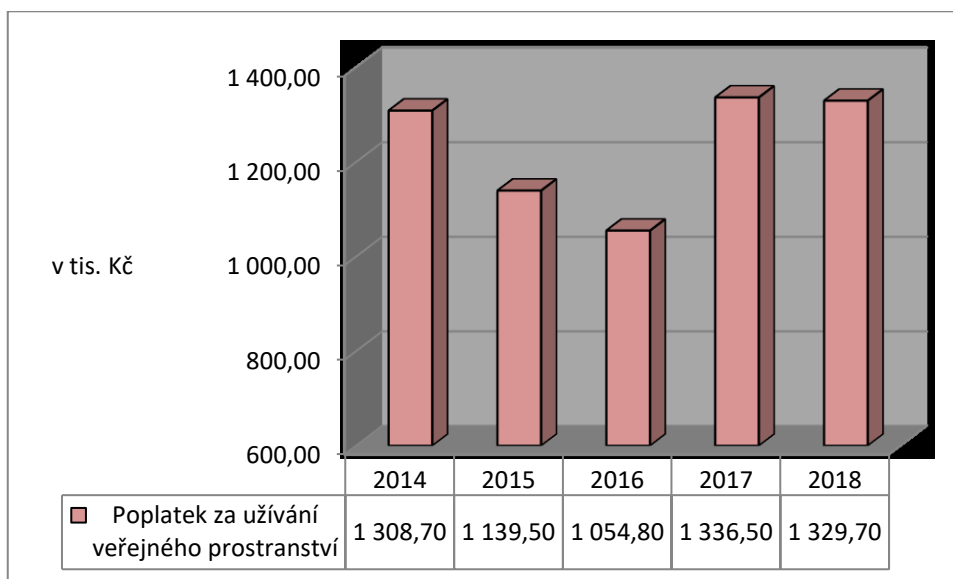
pulty, kiosky nebo jiné zařízení určené k prodejním účelům, se týká sazba 20 Kč. V případě užití prostranství k účelu umístění reklamního zařízení k reklamní akci byla sazba poplatku stanovena na 100 Kč, tedy v maximální výši, kterou zákon umožňuje.

Dalším způsobem užívání veřejného prostranství je umístění lunaparků, cirkusů a jiných atrakcí. V tomto případě byly sazby poplatku upraveny následovně, buď částkou 1 Kč za m² a den užívání anebo paušální částkou 7 000 Kč za týden užívání, je to maximální sazba umožněná zákonem č. 565/1990 Sb. Pokud je veřejné prostranství užíváno za účelem vyhrazení trvalého parkovacího místa pro osobní vozidlo, je sazba stanovena na 4 Kč za m² a den užívání nebo paušální částkou 1 000 Kč za měsíc užívání, v případě, že se jedná o vyhrazení parkovacího místa pro ostatní vozidla je sazba 5 Kč za m² a den užívání a měsíční paušální částka je 2 800 Kč.

V obecně závazné vyhlášce jsou také stanoveny osvobození a úlevy od poplatku, které se týkají akcí, pořádaných na veřejném prostranství bez vybíraného vstupného, akcí, jejichž pořadatelem je město Vsetín nebo organizacemi, jejichž je zřizovatelem nebo zakladatelem. Dále osvobození pro osobou zdravotně postiženou při vyhrazení trvalého parkovacího místa, ve výčtu osvobození jsou také akce, jejichž výtěžek je určen na charitativní a veřejné prospěšné účely a jsou pořádány na veřejném prostranství. V případě, že poplatník uhradil MěÚ Vsetín správní poplatek za zvláštní užívání pozemních komunikací, je mu přiznána úleva ve výši tohoto správního poplatku. Poplatník je však tuto skutečnost povinen prokázat. (OZV 1/2013)

Výnosy v jednotlivých letech z tohoto poplatku jsou znázorněny v následujícím grafu:

Graf 6: Příjmy z poplatku za užívání veřejného prostranství
v letech 2014-2018

Zdroj: vlastní zpracování, interní materiály MěÚ

V průběhu let 2014 až 2016 můžeme sledovat postupně klesající tendenci příjmů. Za tři roky se výnos z poplatku snížil téměř o 254 tis. Kč, to je způsobeno klesajícím počtem poplatníků, podobně jako u předchozího poplatku ze psů. Důvodem klesajícího počtu poplatníků může být délka prováděných stavebních prací, kterých v těchto letech ubylo. V roce 2017 došlo k výraznému nárůstu, a to téměř o 282 tis. Kč, příčinou by mohla být délka užívání veřejného prostranství, která souvisí s prováděnými stavebními pracemi a jejich náročností. V letech 2017 a 2018 byly největší stavební práce prováděny na výstavbě nové obchodní galerii Smetanova, které byly financovány částečně Městem Vsetín a částečně firmou Valatrans, a.s. a jedná se o největší porevoluční investici města. Galerie byla slavnostně otevřena v listopadu 2019.

7.2.3 Poplatek z ubytovací kapacity

Účelem tohoto poplatku je zajistit dané obci příjmy do obecního rozpočtu a tím částečně kompenzovat vzniklé náklady spojené s turistickým ruchem v obci. (Těžký 2016, s. 43) Do roku 2009 mohly tento poplatek vybírat jen obce, které byly lázeňským místem nebo místem soustředěného turistického ruchu. Novelizace zákona, která nabyla účinnosti 1. ledna 2010 však umožnila tento poplatek vybírat i v obcích, které nesplňovaly podmínku lázeňského místa nebo místa soustředěného turistického ruchu. Ve městě Vsetín je tento poplatek však vybírán od počátku platnosti zákona o místních poplatcích, díky své poloze

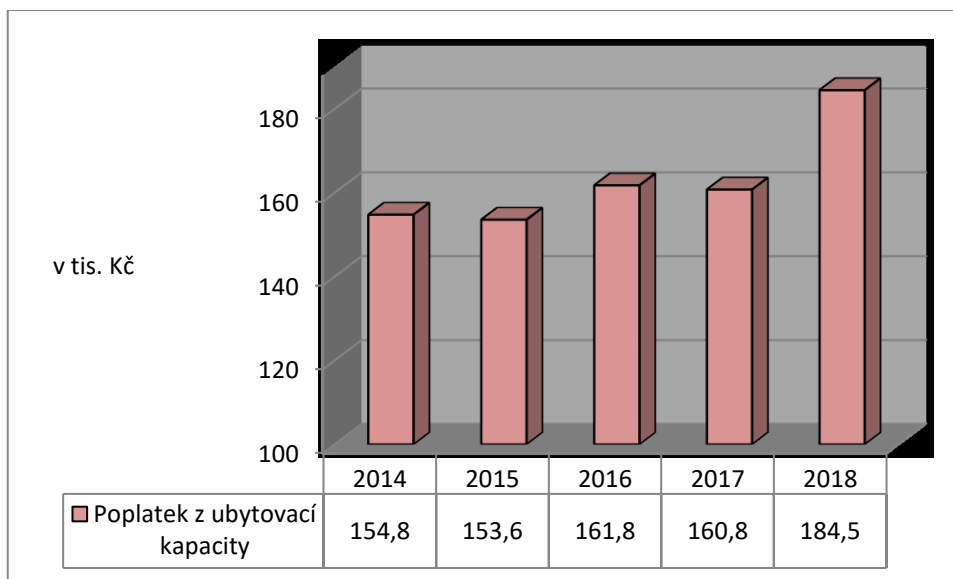
na úpatí Vsetínských a Hostýnských vrchů bylo město vždy považováno za místo soustředěného turistického ruchu. (Zákon č. 565/1990 Sb.; Čermáková 2010, s. 40)

Obecně závazná vyhláška ukládá ubytovateli povinnost vést evidenční knihu, do které se zapisují údaje o době ubytování, jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu nebo místa trvalého bydliště v zahraničí a číslo dokladu (občanský průkaz, cestovní doklad) osoby, které je ubytování poskytnuto. Zápisy v této knize musí být přehledné, srozumitelné a musí být uspořádány z časového hlediska. Povinnost uchovávat knihu je 6 let od posledního zápisu. Ze zápisů z této knihy může být provedena kontrola pro stanovení poplatkové povinnosti a poté kontrola úhrady poplatku. (OZV 10/2010)

Je využívána nejvyšší možná sazba dle zákona č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, a sice sazba 6 Kč za každé využití lůžko a den. Sazba se v průběhu sledovaných let neměnila. (OZV 10/2010)

Příjmy z poplatku z ubytovací kapacity nepředstavují nijak významný přínos do rozpočtu města, hodnoty jsou uvedeny v následujícím grafu:

Graf 7: Příjmy z poplatku z ubytovací kapacity 2014-2018

Zdroj: vlastní zpracování, interní materiály MěÚ

Přínos tohoto poplatku do rozpočtu je nejnižší ze všech 4 vybíraných poplatků, to je způsobeno díky nízké sazbě poplatků a také skutečností, že město Vsetín je sice označeno za místo soustředěného turistického ruchu, avšak skutečná návštěvnost turistů je poměrně nízká. Tento příjem tedy není pro město Vsetín nijak významný. K významnějšímu navýšení došlo v roce 2018, kdy se příjmy tohoto poplatku zvýšily o necelých 24 tis. Kč, to mohlo být

způsobeno pořádanými festivaly, které přilákaly do města zájemce o pobyt, mám na mysli především Mezinárodní folklórní festival Vsetínský krpec a také festival UNITED – multižánrový křesťanský festival.

7.2.4 Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Město Vsetín stanovilo poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů obecně závaznou vyhláškou č. 5/2015, ve znění pozdějších předpisů. Tento poplatek byl na území města zaveden s účinností od 1. ledna 2002. (Zákon č. 565/1990 sb.; interní materiály MěÚ)

Tento poplatek plní především funkci fiskální, což znamená, že byl zaveden za účelem získání finančních prostředků do obecního rozpočtu. Vybrané finanční prostředky jsou poté použity na zajištění provozu systému shromažďování a dalšího zpracovávání komunálního odpadu. Poplatek tedy platí všechny fyzické osoby, bez ohledu na množství vyprodukovaného odpadu. Případné námitky fyzických osob o tom, že komunální odpad neprodukuje, jsou bezdůvodné, jelikož sběr a následná přeprava komunálního odpadu je pouze nepatrná část celého fungování zacházení s komunálními odpady na území města. Souhrn těchto činností je zajišťován všem obyvatelům k jejich prospěchu. (Těžký 2016, s. 54; Čermáková 2010, s. 45)

Poplatková povinnost u místního poplatku za komunální odpad je platný pro všechny obyvatele mající trvalý pobyt ve městě Vsetín. Je tedy pochopitelné, že příjmy z tohoto poplatku tvoří největší část ze všech místních poplatků. Zajištění okruhu poplatníků je ve městě Vsetín velmi snadné, jelikož evidence poplatku a evidence obyvatel jsou propojené. Obyvatelé s trvalým pobytem ve městě Vsetín ale nejsou jedinými poplatníky tohoto poplatku. Další poplatníci jsou fyzické osoby, které mají na území města ve vlastnictví stavbu určenou nebo sloužící k rekreaci, byt nebo rodinný dům, ve kterém není hlášena k pobytu žádná fyzická osoba. V tomto případě by měli vlastníci nemovitosti splnit svou ohlašovací povinnost a na základě tohoto podání přiznání k poplatku jsou zpoplatněni, sazba poplatku odpovídá výši za jednu fyzickou osobu. V roce 2018 byl počet poplatníků hlášených k trvalému pobytu 26 087, u vlastníků bytů a domů, kde není hlášen trvalý pobyt 1 645 a 491 cizinců s povolením trvalého nebo přechodného pobytu na dobu delší než 90 dnů na území ČR. Celkově se tedy poplatková povinnost v roce 2018 týkala 28 223 poplatníků. (OZV č. 5/2015; interní materiály MěÚ)

V zákoně o místních poplatcích je sazba poplatku tvořena ze dvou částí, první část je částka až 250 Kč za osobu povinnou k poplatku a kalendářní rok a druhou část tvoří částka až 750 Kč, která se stanovuje jako rozúčtování skutečných nákladů obce z předchozího kalendářního roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu na osobu. (Zákon č. 565/1990 Sb.)

S pomocí Technických služeb Vsetín, s.r.o. byly vyčísleny skutečné náklady, které město Vsetín vynaložilo na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu a tyto náklady byly poté propočteny na jednoho obyvatele. V roce 2016 dosáhly skutečné náklady města Vsetín 16 956 830 Kč. Při přepočtení na jednoho obyvatele byla výsledná částka 603 Kč. V roce 2018 byly skutečné náklady vyčísleny na 18 079 860 Kč, částka rozpočítaná na jednoho obyvatele tedy činila 641 Kč. Obecně závazná vyhláška č. 5/2015 stanovila celkovou sazbu poplatku na 492 Kč, tato částka je tvořena z částky 242 Kč za kalendářní rok a z částky 250 Kč. Zastupitelé města se rozhodli, že sazbu poplatku nebudou zvyšovat i přesto, že náklady na sběr a svoz odpadu neustále rostou, a to z důvodu menšího zatížení obyvatelstva, a rozdíl bude hrazen z prostředků města. Při stanovování sazby přihlíželi k požadavku finančního odboru, aby výsledná sazba byla dělitelná 12, pro snadnější vyměrování poměrné výše poplatku. Sazba poplatku se v letech 2014-2018 neměnila. (OZV č. 5/2015)

V obecně závazné vyhlášce jsou schválené i osvobození a úlevy od poplatku. Poplatník je však povinen nárok na toto osvobození či úlevu prokázat nejpozději do 15. dne od vzniku události. Nárok na osvobození poplatníkovi zaniká v případě, že má k 31. prosinci předchozího roku v evidenci nedoplatek z místního poplatku za komunální odpad. (OZV č. 5/2015)

Osvobození od poplatku se týká například poplatníka, který se nepřetržitě nezdržuje v místě svého trvalého bydliště, a to více jak šest měsíců v kalendářním roce. Těmto poplatníkům je uznána úleva za každý měsíc pobývajících mimo město Vsetín ve výši 1/12 ročního poplatku. Tuto skutečnost však musí doložit příslušným potvrzením. Může se jednat například o potvrzení Vězeňské služby ČR o výkonu trestu odnětí svobody nebo vazby, potvrzení dlouhodobého pobytu v zahraničí, potvrzením zdravotního zařízení nebo sociálního ústavu o pobytu a podobně. Úleva 50% roční sazby poplatku je přiznána nezaopatřeným dětem do věku 26 let, žijí s rodiči ve společné domácnosti, po celý rok se připravují na budoucí povolání studiem mimo bydliště trvalého pobytu a v místě studia mají ubytování. Zde je také třeba skutečnost doložit potvrzením o studiu nebo potvrzením o ubytování. Úleva 50 % ročního poplatku se také týká poplatníků, kteří pobývají celoročně v odlehlých lokalitách

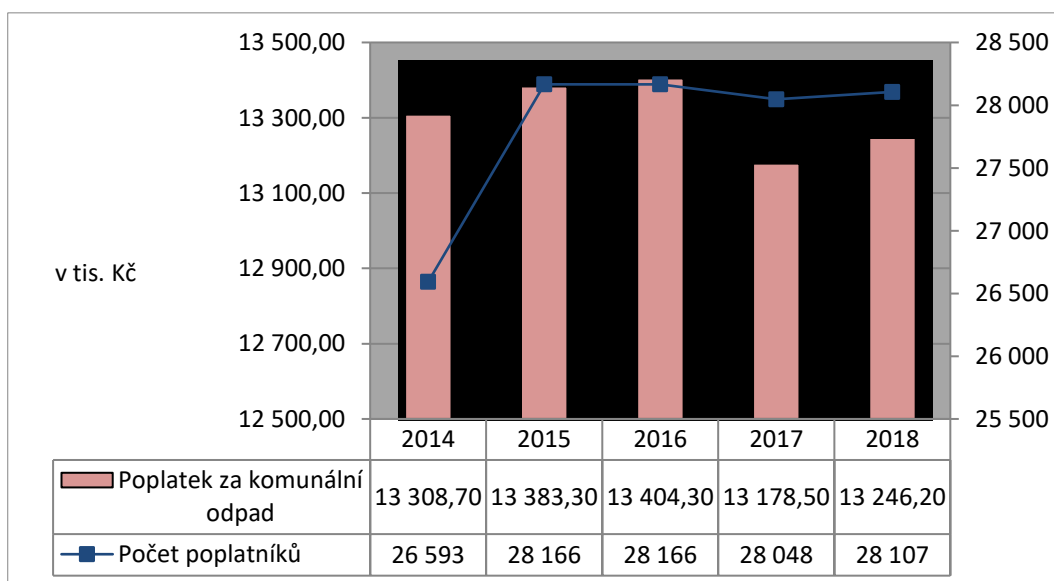
nedostupných pro svozovou techniku, a bylo jim určeno náhradní místo pro sběr odpadu. Toto je dokládáno potvrzením od svozové organizace. Pokud poplatník nesplní povinnost ohlášení údaje rozhodného pro osvobození nebo úlevu do 31. prosince roku, ke kterému se osvobození nebo úleva vztahuje, zaniká nárok na čerpání úlevy nebo osvobození. (OZV č. 5/2015)

V případě placení poplatku si poplatník může vybrat ze dvou variant placení, a to buď jednorázově se splatností nejpozději do 30. června kalendářního roku nebo prostřednictvím SIPO ve čtyřech splátkách, kdy splatnost je nejpozději do 31. března, 30. června, 30. září, 31. prosince kalendářního roku. Pokud poplatník neodvede poplatek řádně ve lhůtě stanovené obecně závaznou vyhláškou, ztrácí možnost úhrady ve více splátkách. (OZV č. 5/2015)

Poplatek za komunální odpad je nejvýznamnějším poplatkem, co se týká fiskální funkce. Na celkových příjmech z místních poplatků se podílí 86 %, vzhledem ke skutečnosti, že v průběhu let se sazba poplatku neměnila, dosahuje poplatek stabilních příjmů. Je nutno podotknout, že se jedná o poplatek nejproblematičtější, jelikož se týká každého občana, je nejobsáhlejší, tudíž je správa tohoto poplatku náročnější nežli u ostatních poplatků.

Následující graf znázorňuje hodnoty příjmů z tohoto poplatku dosažených v letech 2014-2018.

Graf 8: Příjmy z poplatku za komunální odpad v letech 2014-2018

Zdroj: vlastní zpracování, interní materiály MěÚ

Z výše uvedeného grafu je patrné, že od roku 2014 do roku 2016 mají hodnoty rostoucí charakter, to může být způsobeno nárůstem počtu poplatníků, který byl ale v roce 2015 a 2016 téměř stejný. V roce 2017 došlo k výraznějšímu poklesu, a to o necelých 226 tis. Kč, v tomto roce bylo zaznamenáno ale jen o 118 poplatníků méně, což nekoresponduje s celkovým poklesem. Pokles může být také způsoben celkovým počtem provedených administrativních úkonů v daném roce, této problematice se věnuji v kapitole vymáhání daňových nedoplatků. V roce 2018 příjmy vzrostly o téměř 70 tis. Kč, zároveň s příjmy vzrostl i počet poplatníků v tomto roce bylo celkově 28 107 poplatníků.

7.3 Výkon při správě místních poplatků

Většinu podrobností pro správu místních poplatků upravuje zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Postupy, které nejsou upraveny v zákoně o místních poplatcích, jsou upraveny v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád, používá se subsidiárně. (Zákon č. 565/1990 Sb.; Zákon č. 280/2009 Sb.)

Výkon správy místních poplatků je na Městském úřadu Vsetín zajišťován finančním odborem, ten je správcem místních poplatků. Pravomoci správce daně jsou stanoveny v rozsahu ustanovení § 11 odst. 1 daňového řádu. Jedná se o úkony zaručující správné zajištění a stanovení daní a také zabezpečení úhrady těchto daní, mezi tyto úkony patří především provádění vyhledávací činnosti, kontrola jejich splnění, vymáhání a další. Daňový řád dále upravuje základní zásady správy daní, kterými se řídí každý správce daně. Jedná se například o zásadu zákonnosti, přiměřenosti, součinnosti, zásadu hospodárnosti, oficiality a také třeba zásadu mlčenlivosti a neveřejnosti. Tyto zásady znázorňují soubor obecných pravidel, na němž spočívá celý postup řízení o místních poplatcích. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

7.3.1 Ohlašovací povinnost při vzniku poplatkové povinnosti

Zákon o místních poplatcích uvádí v ustanovení § 14 odst. 2 příkladný výčet náležitostí, k nimž patří i ohlašovací povinnosti ke vzniku poplatkové povinnosti. Ohlašovací povinnost je pak upravena v obecně závazných vyhláškách k místním poplatkům, ke každému poplatku zvlášť. Poplatník je tedy povinen sdělit správci poplatku požadované údaje nebo jiné skutečnosti související s poplatkovou povinností, a tak učinit do určitého termínu, aniž by ho k tomu správce poplatku písemně nebo jiným způsobem vyzval. V ohlášení by měl

poplatník uvést jméno nebo více jmen a příjmení, název, obchodní firmu a další identifikační údaje. (Zákon č. 565/1990 Sb.)

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že ohlašovací povinnost spočívá čistě na dobrovolnosti poplatníka, zda údaje ohlásí nebo ne, přestože povinnost platit poplatek se vztahuje na všechny poplatníky. Toto se stává slabinou u některých místních poplatků, zejména u poplatku ze psů a z užívání veřejného prostranství. U těchto poplatků má totiž správce poplatku omezené možnosti při kontrole plnění ohlašovací povinnosti a následné poplatkové povinnosti. Zjistit kdo se dané poplatkové povinnosti vyhnul, mnohdy není v možnostech správce. V případě, že dojde k udání, správce poplatku vyzve neplatiče ke splnění ohlašovací povinnosti a zahájí s nimi poplatkové řízení, v praxi města Vsetín k udání dochází pouze v ojedinělých případech a následné dokazování je mnohdy obtížné, ačkoliv má správce poplatku oprávnění provádět místní šetření. (Zákon č. 280/2009 Sb.; Zákon č. 565/1990 Sb.)

Jediným rozhodnutím, kterým lze vyměřit místní poplatek je platební výměr nebo tak lze učinit hromadným předpisným seznamem (vyměření poplatku pro více poplatníků najednou). Platební výměr obsahuje náležitosti rozhodnutí, které jsou specifikovány ustanovením § 101 až § 103 daňového řádu. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

7.3.2 Úhrada místních poplatků

Sazby poplatku a lhůty splatnosti jsou uvedené v OZV, každý plátce místního poplatku má povinnosti si tyto sazby a lhůty hlídat a poplatek odvést, tedy zaplatit v odpovídající výši a do data splatnosti.

Poplatky mohou poplatníci uhradit hotově nebo bezhotovostním způsobem přímo na pokladně MěÚ Vsetín, dále úhradou z běžného účtu nebo na pobočce České pošty, a.s. pomocí poštovní poukázky. Další možností úhrady poplatků je převod přeplatku, který vznikl na jiném poplatku. Poplatník si o vratitelný přeplatek může požádat, ale v případě, že je evidován nedoplatek na jiném poplatku, je přeplatek použit k úhradě nedoplateků. (Zákon č. 280/2009 Sb.) U poplatků, kterých se týká opakovaná frekvence plateb, tedy poplatek ze psů a poplatek za komunální odpad, se přistoupilo z důvodů zefektivnění výběru daných poplatků k rozesílání poštovních poukázek. Na těchto poštovních poukázkách je uvedená přesná identifikace platby, a sice požadovaná částka a variabilní symbol. Tyto poukázky jsou rozesílány vždy v květnu na příslušný kalendářní rok. Je třeba podotknout, že v praxi města Vsetín se tento krok osvědčil a výběr těchto poplatků se stal efektivnějším. Při úhradě jednorázových poplatků nedochází k výrazným komplikacím. (Interní materiály MěÚ)

Postup při úhradě místních poplatků je uveden v ustanovení § 152 odst. 1 daňového řádu, jedná se o taxativní vyjmenování. Na prvním místě ve výčtu stojí nedoplatek na dani a aktuálně splatná daň. Příslušenstvím daně je vnímán obecně úrok z prodlení, penále, nebo pokuta, u místních poplatků se jedná o navýšení poplatku za včasné neuhrazení platebního výměru. Toto příslušenství je uhrazeno jako druhé v pořadí. Pokud se jedná o nedoplatek na místním poplatku nebo na příslušenství, který je ve stavu vymáhacího řízení, úhrady na ně se započítají až jako třetí a čtvrté v pořadí. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

V případě, že je poplatek po včasné neuhrazení nebo neuhrazení celé částky, vyměřen platebním výměrem, má poplatník možnost uhradit poplatek v náhradní lhůtě do 15-ti dnů ode dne, kdy platební výměr nabyl právní moci (z pravidla se jedná o datum doručení písemnosti). (Zákon č. 280/2009 Sb.) Zákon o místních poplatcích umožňuje správci poplatku zvýšit poplatek až na trojnásobek původní sazby. (Zákon č. 565/1990 Sb.) V obecně závazných vyhláškách města Vsetín o jednotlivých místních poplatcích je navýšení uvedeno následujícím způsobem, poplatek ze psů, za užívání veřejného prostranství a za komunální odpad jsou navyšovány na dvojnásobek původní sazby a poplatek z ubytovací kapacity se zvyšuje na trojnásobek. Toto zvýšení je příslušenstvím poplatku. (OZV o místních poplatcích) Těchto kroků město Vsetín v praxi využívá. V následující tabulce je přehled pohledávek u místních poplatků ve sledovaných letech.

Tabulka 1: Přehled pohledávek u místních poplatků v letech 2014 - 2018

pohledávky	2014	2015	2016	2017	2018
poplatek ze psů	332 406	339 001	233 771	212 990	224 638
poplatek z ubytovací kapacity	8 652	4 926	1 860	0	0
poplatek z veřejného prostranství	231 806	158 230	235 711	226 979	234 627
poplatek za KO	7 458 228	7 180 481	7 361 774	6 936 814	7 144 409
nedoplatky celkem	8 031 092	7 682 638	7 833 116	7 376 783	7 603 674

Zdroj: vlastní zpracování, interní materiály MěÚ

Obecně by se dalo předpokládat, že pohledávky se budou kumulovat a v horizontu let spíše porostou. Z uvedené tabulky je však patrný spíše klesající vývoj u poplatku ze psů a poplatku z ubytovací kapacity a téměř stabilní, mírně kolísavý vývoj u poplatku z veřejného prostranství a za komunální odpad. Tento trend lze vysvětlit i situací v České ekonomice. Ve sledovaných letech klesala obecná míra nezaměstnanosti, kdy v roce 2014 činila 6,1 % zatímco v roce 2018 už to bylo pouze 2,2 %. Nízká nezaměstnanost zároveň způsobuje i lepší platební schopnost poplatníků. V roce 2019 se průměr obecné míry nezaměstnanosti

dostal dokonce na 2 %. (Česká republika: Základní charakteristiky ekonomického postavení obyvatelstva ve věku 15 a více let, 2020)

U poplatku za komunální odpad je v roce 2017 vidět pokles pohledávek o téměř 425 tis. Kč. Ten byl způsoben jednorázovým odpisem starších pohledávek za nezletilé poplatníky, kdy dle nálezu Ústavního soudu nedoplatky vzniklé do 30. června 2012 u nezletilých poplatníků nelze vyměřovat ani vykonávat. Odpisy nedoplatků jsou prováděny průběžně, většinou ke konci roku. Jedná se o nedoplatky, u kterých marně uplynula lhůta pro placení daně (6 let), nebo například pokud by náklady na vymáhání mnohonásobně přesáhly výtěžek, v praxi nedoplatky do 100 Kč, jedná se o odpis nedoplatku pro nedobytnost. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

7.3.3 Vymáhání daňových nedoplatků

Poplatkové řízení je úplně dokončeno daňovou exekucí, v případě, že plátce dobrovolně nesplní svou poplatkovou povinnost a poplatek neuhradí. Pro výkon daňové exekuce se použije zákon č. 280/2009 Sb. daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, tento zákon dále předpokládá subsidiaritu zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů. To znamená, že pokud daňový řád nestanoví jinak, použije se občanský soudní řád. (Metodická pomůcka k postupu při vymáhání nedoplatku na místním poplatku 2017, s. 1)

Finanční odbor je správcem daně při správě místních poplatků a pohledávek a má procesní postavení. Může tedy v plné míře využívat všech forem daňové exekuce při vymáhání pohledávek. Daňovou exekucí je vydání daňového příkazu příkázáním pohledávky z účtu vedených u bank, srážkami ze mzdy, jiné peněžité pohledávky, postižením jiných majetkových práv, prodejem movitých věcí, prodejem nemovitých věcí. (Zákon č. 280/2009 Sb.) Poplatník může být před zahájením exekučního řízení naposledy vyzván, aby zaplatil nedoplatek v náhradní lhůtě. V této výzvě je upozornění, že se jedná o poslední výzvu a při nezaplacení pohledávky v náhradním termínu bude zahájeno exekuční řízení. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád nechává čistě na správci poplatku zde tuto výzvu dlužníkovi zašle či ne, v praxi Městského úřadu Vsetín je zasílání výzev úspěšným krokem, jelikož dojde k uhrazení některých pohledávek ještě před zahájením exekučního řízení. Pro zjištění majetkových poměrů dlužníků se využívá především institut součinnosti třetích osob. Vyžaduje se součinnost bank a stavebních spořitelů, které jsou povinny sdělit správci daně na písemné vyžádání vlastníky bankovních účtů, jejich čísla, aktuální stavy a pohyby na

účtech. Dále je vyžadována součinnost zdravotních pojišťoven, které taktéž na písemné vyžádání sdělují údaje o zaměstnavatelích, případně pobírání důchodu. V posledních letech dosahuje dobrých výsledků také součinnost s finančním úřadem Vsetín, před vyplacením přeplatků na dani z příjmu. Finanční úřad sdělí finančnímu odboru výši přeplatků u dlužníků a pohledávky jsou uhrazeny přeplatkem dlužníka. Toto lze provést jen u dlužníků s trvalým bydlištěm v okrese Vsetín. Daňový řád umožňuje vymáhat pohledávky pomocí soudu nebo soudního exekutora, v těchto případech je však nutné aby platila zásada přiměřenosti daňového řízení, především díky vysokým nákladům spojených se soudní exekucí, ty jsou v řádech několika tisíc korun. Vymáhaná částka by proto měla být vyšší než exekuční náklady. Finanční odbor MěÚ Vsetín se proto k tomuto kroku ubírá velmi zřídka a soud o pomoc žádá pouze ve výjimečných případech a dlužné částky vymáhá jako správce místních poplatků sám. Pokud je dlužná částka vymáhána Finančním odborem činí exekuční náklady většinou „pouze“ 500 Kč. (280/2009 Sb.)

Zvolený způsob provedení daňové exekuce musí být takový, aby poplatník nebyl nadměrně zatěžován náklady. Problém tedy nastane v situaci, kdy má být vymáhána částka nižší než tisíc korun. Pokud by správce daně u takto nízké pohledávky zjistil, že poplatník má peněžní prostředky na stavebním spoření, výše těchto prostředků by pravděpodobně několikanásobně přesáhla výši dlužné částky. V případě, že je uskutečněna exekuce, poplatník přichází o dosud připsanou podporu v celkové výši a může nařknout správce poplatku za použití nepřiměřeného způsobu provedení exekuce. Poplatník má možnost před tím než exekuční příkaz nabude právní moci dlužnou částku včetně exekučních nákladů uhradit a správce poplatku poté exekuci zastaví. V případě zaplacení před nabytím právní moci, již zmiňované exekuce na peněžní částku na stavebním spoření, by poplatník nepřišel o celou připsanou podporu.

Nutno podotknout, že správce poplatku je závislý pouze na dohledání bankovního účtu, stavebního spoření dlužníka nebo na tom, zda je dlužník zaměstnán nebo pobírá důchod. Pokud se jedná o osobu nezaměstnanou nebo na mateřské dovolené, která nedisponuje bankovním účtem ani stavebním spořením, je pohledávka tohoto dlužníka téměř nevymahatelná. Tento typ poplatníků dluží především na poplatku za komunální odpad.

V průběhu sledovaných let byly daňové exekuce prováděny pouze u dvou ze čtyř místních poplatků a to u poplatku ze psů a poplatku za komunální odpad, výjimkou byl rok 2016, kdy byla provedena jedna exekuce na bankovní účet klienta za poplatek za užívání veřejného prostranství ve výši 43 600 Kč a exekuční náklady 872 Kč. Tato exekuce byla nerealizována.

V letech 2014 až 2018 bylo vydáno celkově 721 exekucí, z toho největší část tvořily exekuce na mzdu zaslané zaměstnavateli, dosahovali 60 % ze všech exekucí, druhým nejčetnějším způsobem zaslání exekuce byla exekuce zaslaná České správě sociálního zabezpečení, kdy byly exekuce vydány na důchod dlužníků, dosáhly 25 %. Exekuce vydané na účet poplatníků tvořily 15% z celkových exekucí a téměř vůbec nebyly vydány exekuce na stavební spoření. Za pět let byly zahájeny pouze 2 exekuční řízení na stavební spoření, což potvrzuje, že správce daně se drží zásady přiměřenosti a exekuce na stavební spoření vydává minimálně. Pokud finanční odbor zjistí u některého z dlužníků, že je ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, zašle písemnou žádost součinnosti do dané věznice. V případě, že je dlužník ve věznici zaměstnán, je mu exekuce uložena na mzdu.

Celý tento systém výběru a vymáhání místních poplatků je spojen s velkým množstvím administrativních úkonů. Přehled jednotlivých úkonů v letech 2014-2018 ukazuje následující tabulka:

Tabulka 2: Počet provedených rozhodnutí v letech 2014-2018

Typ rozhodnutí	2014	2015	2016	2017	2018
Upomínka	1 134	813	674	956	851
Platební výměr	741	874	1 050	593	993
Výzva k ohlášení poplatku	483	489	81	195	127
Ostatní výzvy	15	52	98	0	68
Exekuční příkazy	109	99	201	191	120
Nabytí právní moci	104	93	184	190	86
Soud - dědictví, insolvence	36	63	56	27	39
Ostatní rozhodnutí	327	351	482	441	335
Celkem	2 949	2 834	2 826	2 593	2 619

Zdroj: vlastní zpracování, interní materiály MěÚ

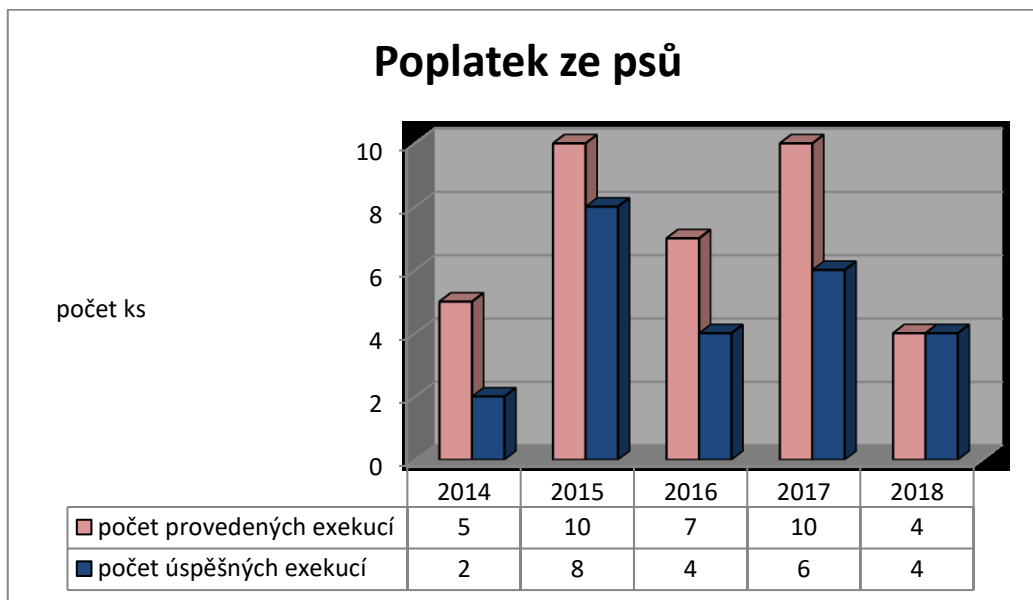
Z výše uvedené tabulky je patrné, že správce poplatku se v jednotlivých letech zaměřoval na různé úkony. V roce 2014 se správce poplatku zaměřil především na vydávání upomínek již neuhrazených poplatků a na výzvy k ohlášení poplatku, kdežto v roce 2016 se pozornost ubrala na vydávání platebních výměrů a exekucí. Počty provedených úkonů mohou do jisté míry ovlivnit i příjmy v daném roce, nebo také výši nedoplatků, pokud je například v daném roce vydáno 2x více platebních výměrů, navyšuje se sazba poplatku o penále, což může mít dva dopady, zvýšení příjmů v případě zaplacení nedoplatků, nebo zvýšení nedoplatků. Pokud je vydáno více exekucí pravděpodobně se podaří vymocit více nedoplatků, není to ale pravidlem. Je třeba uvést, že úspěšnost při vymáhání exekucí záleží hodně na náhodě, či na

štěstí, zda je dlužník ověřen ve „vhodnou dobu“ a má na bankovním účtu dostatek financí, či je v době ověřování zaměstnán. Toto procento tedy nelze příliš ovlivnit.

Úspěšnost výběru exekucí u jednotlivých místních poplatků popisují v následujících grafem:

Graf 9: Počet provedených exekucí z poplatku ze psů 2014-2018

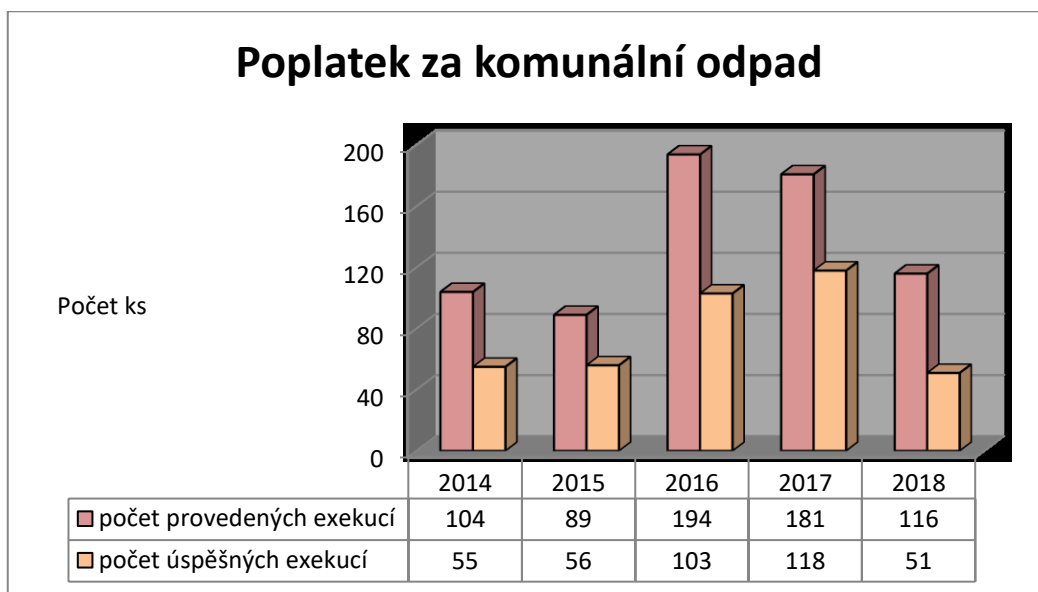
Zdroj: vlastní zpracování, interní materiály MěÚ

Exekuce bývají v mnoha exekučních řízeních sloučeny, proto by analýza podle částek byla zkreslená, jelikož například v roce 2016 vymáhaná částka byla téměř o 37 000 Kč vyšší než v roce 2017, nicméně počet exekucí je v daných letech o 3 nižší, to je způsobeno dvěma exekucemi na částku vyšší než 24 000 Kč. Proto jsem zvolila analyzovat exekuční řízení podle počtu provedených úkonů a úspěšných exekucí.

Z výše uvedeného grafu je na první pohled patrné, že nejvíce vydaných exekucí, za poplatek ze psů, bylo v letech 2015 a 2017. V těchto letech byla úspěšnost exekucí 80 % a 60 %. V roce 2016 bylo z celkem 7 vydaných 57 % úspěšných exekucí a v roce 2018 ze 4 vydaných exekucí dokonce 100 % úspěšných. Celkem bylo v průběhu pěti sledovaných let vymoženo 47 186 Kč, tato částka zahrnuje i exekuční náklady. Počet udělených exekucí je nízký, ale úměrný k celkovému vývoji plateb a nedoplateků u poplatku ze psů.

U poplatku za komunální odpad jsou čísla vydaných exekucí o poznání vyšší, což je pochopitelné, pokud se podíváme na celkový vývoj poplatku.

Graf 10: Počet provedených exekucí z poplatku za komunální odpad 2014-2018

Zdroj: vlastní zpracování, interní materiály MěÚ

Nejvíce exekucí se vydalo v roce 2016, tento rok bylo úspěšně vymoženo 53% exekucí. V roce 2017 se podařilo ze 181 vydaných exekucí vymocit 65 % exekucí, což je nejvíce ze všech sledovaných let. Nejméně exekucí bylo vydáno v roce 2015 a úspěšnost u vymáhání bylo 63 %. Naopak nejvíce vydaných exekucí bylo v roce 2016 s celkovým počtem 194 exekucí a 53 % úspěšností. Celková vymožená částka dosáhla v pěti sledovaných letech dohromady 1 540 233 Kč, včetně exekučních nákladů. Jelikož poplatek za komunální odpad platí každý občan přihlášen k trvalému pobytu v obci, není nic neobvyklého, že u určitých typů dlužníků se nedoplatky každý rok opakují a tím pádem se jejich celková hodnota navyšuje. Jedná se většinou o občany sociálně slabé, nebo lidi bez domova, vymáhání bývá neúspěšné, jelikož tito občané většinou nedisponují bankovním účtem a nejsou zaměstnáni.

7.3.4 Úspěšnost vymáhání

Jak již bylo zmíněno výše to, zda je dlužník ověřen u bankovních institucí a zdravotních pojišťoven ve vhodnou dobu záleží na náhodě. Může nastat situace, že v době ověřování dlužník nedisponuje dostatkem finančních prostředků a není zaměstnán a vymáhání nedoplatku u něj je tudíž neúspěšné. Znovu se dlužník ověří až následující rok. Co správce poplatku ale ovlivnit může je, rychlost reagování na zaslano součinnost, tak aby co nejvíce urychlil celý proces a zvýšil pravděpodobnost úspěšnosti exekuce. Z tabulky č. 2 je zřejmé, že správce poplatku se v určitých letech zaměřoval na vydávání exekucí více než v jiných

letech, kdy byla pozornost věnována více na vydávání platebních výměrů. To vysvětluje kolísavý trend u počtu vydaných exekucí u obou poplatků. Nutno podotknout, že počet vydaných exekucí se ve sledovaném období výrazně zlepšil oproti letům předešlým. U poplatku za komunální odpad se počet vydaných exekucí zvýšil až dvojnásobně.

Úspěšnost vydaných exekucí v letech 2014-2018 je znázorněna v následující tabulce:

Tabulka 3: Úspěšnost vydaných exekucí v letech 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Poplatek ze psů	40 %	80 %	57 %	60 %	100 %
poplatek za komunální odpad	53 %	63 %	53 %	65 %	44 %

Zdroj: vlastní zpracování

U poplatku ze psů je průměrná úspěšnost 67 %, ač počet vydaných exekucí činil do 10 ks, kdežto u poplatku za komunální odpad bylo vydáno mnohonásobně více exekucí, ale průměrná úspěšnost je nižší a to 56 %. To je způsobeno především skladbou dlužníků. U poplatku ze psů lze předpokládat, že občan, který si může dovolit platit a živit psa, bude zaměstnán nebo bude disponovat nějakými finančními prostředky, tudíž v případě nedoplatku bude vymáhání snazší. U poplatku za komunální odpad se u některých dlužníků může dluh každý rok navyšovat, jelikož se jedná o lidi bez domova nebo sociálně slabé občany, kteří si opakovaně neplní své závazky vůči městu Vsetín a bohužel nejsou zaměstnání ani nemají potřebné finanční prostředky k zaplacení. Vymáhání u těchto typů dlužníků je velmi obtížné až nemožné. Přesto lze konstatovat, že úspěšnost vymáhání u obou poplatků ve většině let přesáhla 50 %, což považuji za velmi dobré a vymáhání lze zhodnotit jako úspěšné. Ve srovnání s předešlými léty, kde se úspěšnost pohybovala pouze kolem 35 % a počet vydaných exekucí byl nižší.

To vše úzce souvisí s ekonomickou situací v České republice. V posledním letech byla velmi vysoká zaměstnanost obyvatel, to vede k lepší platební schopnosti a také je vyšší pravděpodobnost, že dlužník bude zaměstnán, což by mělo vést k úspěšné exekuci.

8 SHRUTÍ A DOPORUČENÍ

Město Vsetín zavedlo ve sledovaných letech čtyři místní poplatky, které měly plnit funkci jak fiskální, tak do jisté míry regulační, sociální i ochrannou.

Poplatek ze psů má za cíl regulovat počet psů na území obce a v hustě zalidněných lokalitách, to je zajištěno různými sazbami poplatku. Zároveň je vedena evidence psů, která je využívána ve spolupráci s Městskou policií při nalezení ztraceného psa. Příjem z tohoto poplatku patří k nižším, avšak se jedná o velmi stabilní příjem. Při analýze pohledávek za daný poplatek jsem zjistila, že platební schopnost občanů se u tohoto poplatku zlepšila, jelikož pohledávky se v průběhu let mírně snižovaly. Úspěšnost při vymáhání se pohybovala od 40 % až do 100 %. K poplatku se vztahují i osvobození, kterých občané mnohdy využívají ve snaze vyhnout se poplatkové povinnosti, například kombinací úlev a osvobození. Jelikož město Vsetín využívá maximální sazbu poplatku, není možno už sazbu nikam navyšovat. Problém spatřuji v plnění ohlašovací povinnosti, kterou majiteli psa ukládá zákon o místních poplatcích, avšak v praxi je správce poplatku závislý na tom, zda majitel psa ohlašovací povinnost dobrovolně splní. V případě, že se majitel psa rozhodne ohlašovací povinnost nesplnit, pro správce poplatku je velmi obtížné tuto skutečnost zjistit. Stejně tak je tomu, pokud se poplatník rozhodne zapsat psa na jiného člena rodiny, poživatele důchodu a čerpá tak osvobození, na které by jinak nárok neměl. Záleží tedy na loajalitě občanů.

Poplatek za užívání veřejného prostranství je pro město Vsetín druhým nejvýnosnějším místním poplatkem, zároveň plní funkci regulační. Město Vsetín opět využívá maximální výše sazby, příjmy z tohoto poplatku jsou do značné míry ovlivněny délkou a náročností stavebních prací, které jsou v daném roce prováděny. Tím bylo i vysvětleno zvýšení příjmů v letech 2017 a 2018, kdy byla zahájena stavba nové obchodní galerie Smetanova. Pohledávky u tohoto poplatku v průběhu let mírně kolísaly, nejednalo se však o výrazné odchylky. Exekuce se u tohoto poplatku většinou nevyskytují, výjimkou byla vydaná exekuce v roce 2016, která ale nakonec nebyla realizována. Důvodem toho je mnohdy to, že poplatníci si u větších částek domlouvají splátkové kalendáře a nedoplatky hradí postupně.

Poplatek z ubytovací kapacity můžeme chápat jako formu příspěvku poplatníků do rozpočtu obce, na zvýšené náklady, které obci vznikají se zařizováním a udržováním obslužných zařízení, které jsou využívány i návštěvníky přechodně pobývajících v obci. Podíl příjmů z tohoto poplatku je nejnižší, přestože město Vsetín využívá maximální možné sazby poplatku. Jelikož Vsetín není vyhledávaným turistickým místem, vývoj příjmů

u tohoto poplatku není nijak překvapivý. Platební schopnost poplatníků za tento poplatek hodnotím velmi kladně, jelikož pohledávky v posledních sledovaných letech dosahovaly nuly a v průběhu sledovaných let nebyla zahájena ani jedna exekuce za tento poplatek.

Poplatek ze komunální odpad plní funkci fiskální, získané finanční prostředky jsou použity na zajištění provozu přijatého systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Povinnost platit tento poplatek mají všechny fyzické osoby s trvalým pobytem v dané obci bez ohledu na reálné množství vyprodukovaného odpadu. Tento poplatek je nejvýnosnější, příjmy jsou mnohonásobně vyšší než u ostatních poplatků, což je pochopitelné vzhledem k počtu poplatníků. Pohledávky u tohoto poplatku jsou mírně kolísavé, což může být způsobeno počtem provedených administrativních úkonů v daných letech. Výrazný pokles nastal v roce 2017, kdy byl proveden jednorázový odpis starších pohledávek nezletilých poplatníků. Úspěšnost vymáhání na tomto poplatku se pohybuje kolem 50 % až 65 %. Sazba poplatku byla celkově stanovena na 492 Kč, tato částka se skládá z 250 Kč za kalendářní rok a 242 Kč za kalendářní rok, stanovené na základě skutečných nákladů, a v průběhu let se nenavyšovala.

8.1 Doporučení

Vzhledem k tomu, že náklady na práci s komunálním odpadem se stále zvyšují, doporučila bych navýšit i sazbu poplatku za komunální odpad. Jelikož velká část nákladů je při tomto stavu dotována městem Vsetín. Skutečné náklady na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za rok 2018 činily 18 079 806 Kč, přičemž příjmy dosahovaly pouze výše 13 246 000 Kč a celkový počet poplatníků byl 28 223. Pokud podělíme částku skutečných nákladů celkovým počtem poplatníků, získáme výslednou částku a to 641 Kč. Zvýšení částky na maximální hranici by nejspíš vyvolalo vysokou nevoli občanů, tudíž bych doporučila částku zvýšit alespoň na 500 Kč a případně upravit výši první z položek, tedy z 250 Kč snížit například na 100 Kč. Výsledná sazba by tedy činila 600 Kč, místo původních 492 Kč. Při tomto stavu by stále nebyly zcela pokryty veškeré výdaje na práci s komunálním odpadem, ale finanční zatížení města Vsetín by nebylo tak výrazné a jsem přesvědčena, že takové navýšení by nebylo velkým problémem ani pro občany a byli by ochotni tuto částku zaplatit. Dále bych doporučila nalezení efektivnějšího způsobu při hospodaření s netříděným komunálním odpadem a také vhodně motivovat občany ke třídění odpadu, například pomocí edukativních plakátů.

U poplatku ze psů bych doporučila lepší kontrolu například pomocí místního šetření, sazbu poplatku bych nijak neupravovala a nechala ji na maximální možné výši. Někteří občané však namítají, že při takto vysoké sazbě není pro psy a jejich majitele vytvořené odpovídající zázemí, například sáčky s koši v parcích a výběhy. Úhradu poplatku se snaží tedy obejít kombinací úlev a osvobození. Do budoucna bych tedy doporučila zaměřit se na zkvalitnění služeb pro majitele psů, poté by se možná podařilo odbourat obcházení úhrady plné výše poplatku, což vedle ke zvýšení příjmů za poplatek.

Nejméně výnosným poplatkem je poplatek z ubytovací kapacity, který dosahuje pouze 1 % příjmů ze všech zavedených poplatků. Jelikož jsou s tímto poplatkem spojeny činnosti, které pro správce poplatku znamenají vysokou administrativní zátěž, zvážila bych zrušení tohoto poplatku. Zrušením poplatku z ubytovací kapacity by správce poplatku mohl získat časový fond, potřebný k důkladnější správě a kontrole u ostatních poplatků, zvláště pak u poplatku ze psů, dle mého doporučení. U poplatku z užívání veřejného prostranství, si myslím, že není potřeba dělat změny.

Obecně považuji za vhodné zvyšovat povědomí občanů o průběhu daňového řízení, jelikož občané si mnohdy neuvědomují, že nedoplatek na místním poplatku může být a je vymáhán exekučně. V praxi tak dochází k řadě nedorozumění ze strany dlužníka, kdy například z důvodu exekuce na účtu nemůže žádat o půjčku nebo hypotéku u dané banky, jelikož je veden jako dlužník.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce byla analýza místních poplatků ve městě Vsetín v letech 2014 až 2018, jejich úhrady a úspěšnost vymáhání a navrhnout řešení pro zefektivnění výběru či vymáhání místních poplatků.

Ve své práci jsem se snažila zhodnotit vývoj jednotlivých poplatků ve městě Vsetín v daných letech a také popsat problémy, které jsou spojeny se správou těchto poplatků, tedy s jejich výběrem a následným vymáháním.

Bakalářská práce se skládá z 8 kapitol, z nichž se každá věnuje problematice spojené s místními poplatky. Jako první jsem si prostudovala odbornou literaturu a zákony, ve kterých je upravena problematika místních poplatků, poté jsem se věnovala analýza jednotlivých místních poplatků.

Z analýzy vyplývá, že obec využila možnosti zavedení čtyř místních poplatků z osmi možných. Místní poplatky plní funkci regulační, ale především funkci fiskální, jsou tedy příjmem do obecního rozpočtu, i když tento příjem není velký, nedá se říct, že by se jednalo o zanedbatelnou položku. Kromě poplatku za komunální odpad jsou využívány maximální hranice sazeb pro poplatky.

Poplatek z ubytovací kapacity je nejméně výnosným, ale znamená pro správce poplatku významnou administrativní zátěž, doporučila jsem zvážit zrušení tohoto poplatku.

Nejvýznamnějším poplatkem, co se fiskálního hlediska týče, je poplatek za komunální odpad. Náklady na odstranění komunálního odpadu se stále zvyšují, zatímco sazba poplatku zůstala v průběhu let nezměněná. V kapitole doporučení jsem uvedla svůj návrh na navýšení sazby poplatku z 492 Kč na 600 Kč, snížil by se tak podíl dotace města na skutečných nákladech při hospodaření s komunálním odpadem. Další doporučení se týkaly poplatku ze psů a zkvalitnění služeb pro majitele psů.

Vymáhání daňových nedoplatků probíhá u všech poplatků ve stejném režimu. Již výše bylo uvedeno, že úspěšnost vymáhání nelze příliš ovlivnit, zlepšení by tedy mohlo nastat ve zrychlení reagování správce poplatku na informace z bank, pojišťoven a stavebních spořitelů a tím zvýšit pravděpodobnost úspěchu exekuce. Oproti předchozím letům se úspěšnost exekucí zvýšila.

Věřím, že všechny mnou navrhované doporučení jsou v praxi realizovatelné a případně by městu Vsetín dopomohly k efektivnějšímu výběru a vymáhání místních poplatků.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- Česká republika: Malý lexikon obcí České republiky, 2019. In: *Český statistický úřad: Malý lexikon obcí České republiky* [online]. 13.12.2019 [cit. 2020-05-04]. Data ke stažení dostupná z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2018-42hnx5qxcd>
- Česká republika: Počet obyvatel v obcích, 2020. In: *Český statistický úřad: Počet obyvatel v obcích – k 1.1.2020* [online]. 30.04.2020.[cit. 2020-05-05]. Data ke stažení dostupná z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112019#>
- Česká republika: Základní charakteristiky ekonomického postavení obyvatelstva ve věku 15 a více let, 2020. In: *Český statistický úřad: Zaměstnanost, nezaměstnanost* [online]. [cit. 2020-06-06]. Data ke stažení dostupná z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&skupId=426&katalog=30853&pvo=ZAM01-C&pvo=ZAM01-C&u=v413__VUZEMI__97__19#w=
- ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. listopadu 2000 o obcích, In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1737-1800
- ČESKO. Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 73, s. 3557-3567
- ČESKO. Zákon č. 278 ze dne 15. října 2019, kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2019, částka 120, s. 2830-2835. ISSN 1211-1244
- ČESKO. Zákon č. 280 ze dne 22. července 2009 daňový řád. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2009, částka 87, s. 4038-4104. ISSN 1211-1244
- ČESKO, Zákon č. 565 ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1990, částka 92, s. 2106-2109
- ČESKO, Vyhláška Ministerstva financí č. 323 ze dne 2. července 2002 o rozpočtové skladbě. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2002, částka 118, s. 6909-6966
- ČERMÁKOVÁ, M. *Postavení a význam místních poplatků v systému veřejných financí se zaměřením na město Vsetín*. Zlín, 2010. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati, Fakulta managementu a ekonomiky, Ústav financí a účetnictví

Doporučení pro obce a města, Obecní daně (místní poplatky, daň z nemovitostí, poplatek za komunální odpad): Edice dobré správní praxe. Druhé vydání. Praha: Kancelář veřejného ochránce práv, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo financí, 2010. 159 s. ISBN: 978-80-254-6259-1

GRUBER, Jonathan. *Public finance and public policy.* 3rd ed. New York: Worth Publishers, 2011, 800 s. ISBN 978-1-4292-1949-5

HORZINKOVÁ Eva, NOVOTNÝ Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. 233 s. ISBN 978-80-7380-263-9

JIRÁSKOVÁ, Zdenka, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Místní poplatky v praxi.* 3. dopl. vydání. Praha: Bova Polygon, 2004, 156 s. ISBN 80-7273-099-1

LORENC, Jiří. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2018 pro územní samosprávné celky.* Polešovice: M LORDY s.r.o., 2018. 696 s. ISBN 978-80-270-3798-8

Metodická pomůcka k postupu při vymáhání nedoplatku na místním poplatku 2017 [online]. Ministerstvo financí České republiky, 2017 [cit. 2020-06-03]. Ke stažení dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2017/metodicka-pomucka-k-postupu-pri-vymahani-29528>,

Obecně závazná vyhláška č. 7/2010 ze dne 16. prosince 2010 o místním poplatku ze psů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.mestovsetin.cz/>

Obecně závazná vyhláška č. 1/2013 ze dne 25. června 2013 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.mestovsetin.cz/>

Obecně závazná vyhláška č. 10/2010 ze dne 16. prosince 2010 o místním poplatku z ubytovací kapacity, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.mestovsetin.cz/>

Obecně závazná vyhláška č. 5/2015 ze dne 21. prosince 2015 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.mestovsetin.cz/>

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR.* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer Č, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3 aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0

TĚŽKÝ, Václav. *Zákon o místních poplatcích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 214 s. ISBN 978-80-7552-453-9

VOJTÍŠKOVÁ, Miroslava. *Finanční hospodaření obce a jeho přezkoumávání: praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2019, 60 s. ISBN 978-80-7616-052-1

Interní materiály MěÚ. Dostupné z: <https://www.mestovsetin.cz/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
ÚSC	Územní samosprávný celek
ZÚSC	Základní územní samosprávný celek
OZV	Obecně závazná vyhláška
ZTP	Zvláště tělesně postižený
ZTP/P	Zvláště tělesně postižený s průvodcem
FO	Fyzická osoba
PO	Právnícká osoba
MěÚ	Městský úřad

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1: Organizační struktura MěÚ Vsetín .....</i>	<i>33</i>
--	-----------

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1: Přehled pohledávek u místních poplatků v letech 2014 - 2018.....</i>	<i>52</i>
<i>Tabulka 2: Počet provedených rozhodnutí v letech 2014-2018 .....</i>	<i>55</i>
<i>Tabulka 3: Úspěšnost vydaných exekucí v letech 2014-2018.....</i>	<i>58</i>

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1: Výdaje města Vsetín v letech 2014 - 2018 .....</i>	<i>35</i>
<i>Graf 2: Příjmy města Vsetín v letech 2014-2018.....</i>	<i>36</i>
<i>Graf 3: Struktura daňových příjmů v roce 2018.....</i>	<i>37</i>
<i>Graf 4: Struktura místních poplatků v roce 2018 .....</i>	<i>40</i>
<i>Graf 5: Příjmy z poplatku ze psů v letech 2014-2018.....</i>	<i>42</i>
<i>Graf 6: Příjmy z poplatku za užívání veřejného prostranství .....</i>	<i>45</i>
<i>Graf 7: Příjmy z poplatku z ubytovací kapacity 2014-2018 .....</i>	<i>46</i>
<i>Graf 8: Příjmy z poplatku za komunální odpad v letech 2014-2018 .....</i>	<i>49</i>
<i>Graf 9: Počet provedených exekucí z poplatku ze psů 2014-2018 .....</i>	<i>56</i>
<i>Graf 10: Počet provedených exekucí z poplatku za komunální .....</i>	<i>57</i>